

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma / Taloushallinto

Madleena Ollila

MAATALOUDEN ERI YRITYSMUOTOJEN VERTAILU
TULOVEROTUKSESSA

Opinnäytetyö 2014

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalous

OLLILA, MADLEENA

Opinnäytetyö

Työn ohjaaja

Helmikuu 2014

Avainsanat

Maatalouden eri yritysmuotojen vertailu tuloverotuksessa

41 sivua + 6 liitesivua

Lehtori Maisa Räsänen

maatalous, yritysmuodot, tuloverotus, tulonlähteet

Oikean yritysmuodon valinta ei ole helppoa. On hyvä tutkia eri vaihtoehtoja. Oikean yritysmuodon löytäminen maataloudessa on tärkeä, joten on hyvä vertailla eri vaihtoehtoja ja mahdollisesti käyttää asiantuntijan apua. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on löytää Kymenlaaksolaiselle maatilalle sopiva yritysmuoto tuloverotuksen kannalta. Vertailussa käytetään kokonaisverorasitusprosenttia ja maksettavien verojen määrää.

Teoriassa on käytetty kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Lähdeaineisto on kerätty alan kirjallisuudesta, lehtiartikkeleista ja Internet-sivuilta. Teoriassa käydään läpi maatalouden yleisimmät yritysmuodot ja se, kuinka maatalouden verotettava tulo muodostuu. Verotuksessa on perehdytty tulolajien käsittelyyn ja siihen, kuinka tuloverotus muodostuu. Laskennallisessa osiossa kerrotaan eri yritysmuotojen verotus ja lasketaan jokaiselle yritysmuodolle verolaskelma esimerkkitilan 2012 tilinpäätöstiedoilla. Esimerkkitalalle on tehty muistiinpanokaavan mukainen voittolaskelma, josta saadaan verotettava tulo, nettovarallisuuslaskelma, voiton jako osakkaille ja verolaskelmat niille yritysmuodoille, jotka verotuksellisesti poikkeavat yksityisestä maataloudenharjoittajasta. Laskelmissa on laskettu prosentuaalinen verorasitus.

Työn pohdinnallisessa osuudessa on käyty läpi laskelmia ja laskettu, paljonko veroa maksetaan. Osiossa pohditaan myös eri yritysmuotojen hyviä ja huonoja puolia esimerkkitilan kannalta. Näin saadaan valittua verotuksellisesti kannattavin yritysmuoto esimerkkitilalle.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Business Management

OLLILA, MADLEENA

Comparison of Different Agricultural Firms in Terms of
for Income Taxation

Bachelor's Thesis

41 pages + 6 pages of appendices

Supervisor

Maisa Räsänen, Senior Lecturer

February 2014

Keywords

agricultural, forms of business, income taxation, sources of
income

Selecting the right type of business is not easy choice. It is good to explore various options. Finding the right type of company in agriculture is important. Thus, it is good idea to compare the different alternatives and, if possible, to use the assistance of an expert. The objective of the thesis was to find an appropriate form of income taxation of the farm in question.

The empirical research was produced using qualitative method. The data is gathered from literature, articles and Internet pages. In theory, the most common types of agricultural firms are introduced and how the taxable income is made up. The calculation section describes various forms of taxation and the tax for each company is an example of the format of the status of the 2012 financial statements data. The Example of the profit calculation has been replaces by data sheet which shows the taxable income the net worth statements, the distribution of the profit to the shareholders and the tax calculations for the type of businesses, different form the private enterprises. The calculations are based on the percentage of the tax burden. In conclusion, it has been calculated how much tax is paid.

The section discusses the pros and cons of the different types of business of the farm in question. The farm in question can be considered as one of the most profitable types of business having taxation in mind.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	7
1.1	Työn tarkoitus ja rajaus	7
2	MAATALOUDEN ERI YRITYSMUODOT	8
2.1	Yksityinen maataloudenharjoittaja ja puoliso	9
2.2	Verotusyhtymä	10
2.3	Elinkeinoyhtymät	11
	2.3.1 Avoin yhtiö	11
	2.3.2 Kommandiittiyhtiö	12
2.4	Osakeyhtiö	12
3	TULOVEROTUS	13
3.1	Ansio- ja pääomatulo	14
3.2	Tulonlähteet	15
4	MAATALOUSVEROTUS	15
4.1	Veronalaiset tulot ja vähennettävät menot	16
4.2	Kirjanpitovelvollisuus	17
4.3	Maatalouden verotettava tulo	17
4.4	Maatalouden nettovarallisuus	18
5	YRITYSMUOTOJEN VEROTUS	19
5.1	Esimerkkitalan esittely	19
5.2	Yksityisen maataloudenharjoittaja ja puoliso	19
5.3	Muistiinpanot ja nettovarallisuus	20
5.4	Verotusyhtymä	25
5.5	Avoin- ja kommandiittiyhtiö	27
5.6	Osakeyhtiö	31

6 PÄÄTELMÄT	35
7 POHDINTAA	36
LÄHTEET	39
LIITTEET	

Liite 1. Maatalouden veroilmoitus

Liite 2. Metsätalouden veroilmoitus

LYHENTEET

EVL	Laki elinkeinotulon verottamisesta 26.6.1968/360
MVL	Maatilatalouden tuloverolaki 15.12.1967/543
KPL	Kirjanpitolaki 13.12.1997/1336
TVL	Tuloverolaki 30.12.1992/1535
VML	Veromenettelylaki 18.12.1995/1558

1 JOHDANTO

Oikean yritysmuodon valitseminen on jokaisen yrityksen kulmakivi. Ilman toimivaa yritysmuotoa voi yrittäminen olla raskasta ja hankalaa. Sama pätee maataloudessa, jos sitä harjoitetaan väärällä yritysmuodolla. Väärän yritysmuodon valitseminen voi olla yrittäjälle kallista ja raskasta. Yritysmuodoissa on paljon eroja. Yritysmuoto, joka sopii toiselle, ei välttämättä sovi toiselle yrittäjälle. Jokaisen yrittäjän on katsottava, mikä yritysmuoto on sopivin harjoittamaansa toimintaan. Toiminnan laatu ja laajuus yleensä vaikuttaa yritysmuodon valintaan. Myös perustajien lukumäärä vaikuttaa suuresti yritysmuodon valintaan. Maatalouden yritysmuodon valintaa on hyvä suunnitella ja vertailla eri vaihtoehtojen hyviä ja huonoja puolia.

Verotus on myös yksi, mikä vaikuttaa yritysmuodon valintaan. Jokainen yrittäjä pyrkii saamaan verotettavan tulon jälkeen voittoa mahdollisimman paljon voittoa. Suomessa on mahdollista harjoittaa maataloutta yksityisenä maataloudenharjoittajana, verotusyhtymänä, avoin- ja kommandiittiyhtiönä, osakeyhtiönä, osuuskuntana, yhdistyksenä, yhteismetsänä ja kalakuntana. Jokaista yritysmuotoa kohdellaan eri tavoin verotuksessa, mutta jokaista yritysmuotoa yhdistävät välittömät verot eli valtiolle maksettava tulovero sekä kunnalle tulojen mukaan maksettava kunnallisvero. Pelkästään yritysmuotoon kohdistuva verorasitus ei yksin riitä. Tärkeää on myös huomioida omistajien verorasitus. Näiden kahden yhteisvaikutus ratkaisee edullisimman yritysmuodon maataloudelle. (Österman 2007, 6–10.)

1.1 Työn tarkoitus ja rajaus

Opinnäytetyössä on esimerkkitilana kymenlaaksolainen kasvinviljelytila. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää tilalle eri yritysmuotojen mahdollisuuksia voitonjaosta ja velkojen jakautumisesta sekä löytää verotuksellisesti edullisin yritysmuoto. Työssä vertaillaan eri yritysmuotojen tuloverotusta ja sen pohjalta katsotaan sopivin yritysmuoto. Tärkeimpänä tutkimuksessa pidetään voitonjakoa omistajille ja verotuksen edullisuus.

Aihe on rajattu niin, että tutkitaan yleisimpiä maatalouden yritysmuotoja, joita ovat yksityinen maataloudenharjoittaja, verotusyhtymä, elinkeinoyhtymät ja osakeyhtiö. Verotuksessa keskitytään tuloverotukseen ja osakkaan tulonjakoon. Tulovero on valtiotuloveroa, kunnallisveroa, kirkollisveroa ja veroluontoisia maksuja, kuten työttö-

myysvakuutusmaksu. Työn ulkopuolelle on jätetty varainsiirtoveron, arvonlisäveron ja perintö- ja lahjaverotuksen vaikutukset. Samoin kotieläntilan vaikutukset on jätetty työn ulkopuolelle.

Tutkimuksessa käytetään lainsäädäntöä, verohallinnon ohjeita, maatalouden ammattilehtien artikkeleita, oikeuskirjallisuutta. Työn laskennallisessa osuudessa on käytetty esimerkkitilan lukuja. Tarkoituksena on laskelmien avulla vertailla eri yritysmuotojen taloudellisia seuraamuksia ja saada vastaus tutkimusongelmaan. Esimerkkitalan kokonaisverojen maksusta saadaan laskettua lopullinen verorasitus eri yritysmuodoille. Loppuvaiheessa esitellään johtopäätöksiä ja pohdintaa siitä, mitä on opinnäytetyön aikana tullut esille. Tutkimustietoa pyritään selkeästi kertomaan esimerkkien avulla.

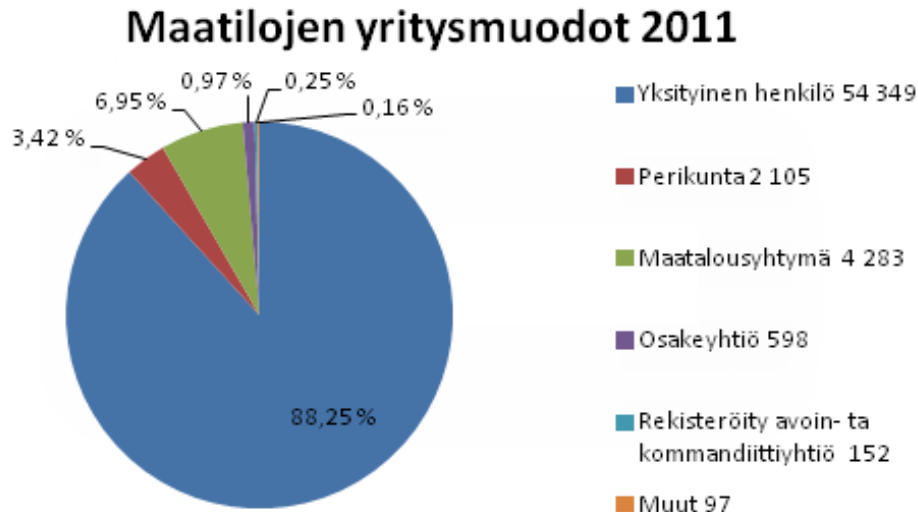
2 MAATALOUDEN ERI YRITYSMUODOT

Eri yritysmuodoissa on omat hyvät ja huonot puolet, joita yrittäjän on hyvä vertailla ja niiden kautta löytää itselleen sopivin yritysmuoto. Oikean yritysmuodon löytäminen on yrittämisen perusasioita, joihin kannattaa panostaa ajan lisäksi myös rahaa. Voitonjako, mahdollisten tappioiden kattaminen, vastuun jakautuminen ja verorasitteen pienuus ovat tärkeitä valintakriteerejä yritysmuodon valinnassa.

Lainsäädännöllisesti maataloutta voidaan harjoittaa yksityisenä yrittäjänä, verotusyhitymänä, kuolinpesänä, elinkeinoyhtymänä, osakeyhtiönä, osuuskuntana, yhdistyksenä tai yhteisetuutena esimerkiksi yhteismetsä ja kalastuskunta. Pääsääntöisesti maataloutta harjoitetaan ammatinharjoittajana eli yksityisenä maataloudenharjoittajana, jonka toiminnassa on mahdollisesti mukana yrittäjän puoliso. Yhä yleistyvä yritysmuoto maataloudelle on verotusyhitymä. (Österman 2007, 6–10.) Perikuntien osuus on myös huomattava (kuva 1). Pieniä jakamattomia tiloja pidetään verotuksellisesti edullisempänä vaihtoehtona.

Osakeyhtiöiden määrä on kasvanut tasaisesti viime vuosina. Yritysmuodon suosiota on lisännyt yksityisomaisuuden turvaus. Maatilojen toiminta on kasvanut vuosien aikana, samoin riskit ovat kasvaneet. Monet yrittäjät haluavat osakeyhtiön avulla turvata oman omaisuutensa taloudellisten riskien kasvaessa. (Österman 2007, 7.) Elinkeino-yhtymät eli avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiöt eivät ole lisänneet suosiota vuosien aikana. Muut yritysmuodot sisältävät valtion, kuntien, seurakuntien, säätiöiden ja osuuskuntien osuuden vuoden 2011 tilastosta (kuva 1).

Vuonna 2011 Suomessa oli 61 584 maatilaa, mikä on 1 183 vähemmän vuoteen 2010 verrattuna. Alla olevassa kaaviossa näkyy, miten eri yritysmuodot jakautuivat vuonna 2011.

Kuva 1. Maatilojen yritysmuodot vuonna 2011 (Maatilatilastollinen vuosikirja 2012).

2.1 Yksityinen maataloudenharjoittaja ja puoliso

Maataloutta harjoitetaan pääosin yksityisenä maataloudenharjoittajana, jossa on mukana yrittäjän mahdollinen puoliso. Tämä on yksinkertaisin ja suosituin maatalouden yritysmuoto Suomessa. Maataloudenharjoittaja vastaa omalla omaisuudellaan yrityksen varoista ja veloista, mutta kirjanpidollisesti ne on pidettävä erillään yksityisistä varoista ja veloista. (Österman 2007, 6.)

Maataloudenharjoittaja on rinnastettavissa yksityiseen elinkeinonharjoittajaan, mutta maataloudenharjoittamisesta ei tarvitse tehdä kaupparekisteriin ilmoitusta. Yrittäjän on kuitenkin tehtävä perustamisilmoitus yritys- ja yhteistietojärjestelmään, jos yrityksellä on pysyvä toimipaikka tai vähintään yksi työntekijä tai luvanvarainen elinkeino. Arvonlisäverovelvollisuus maataloudenharjoittajalla on, jos sen liikevaihto ylittää tilikauden aikana 8500 euroa. Yksityinen maataloudenharjoittaja päättää itse yrityksen hankinnoista, ja päätösvalta on melkein rajaton. Itsenäinen päätösvalta mahdollistaa päätöksien nopeuden ja joustavuuden, joita ei muissa yritysmuodoissa ole. (Österman 2007, 6, 11–12.)

2.2 Verotusyhtymä

Verotusyhtymä on kahden tai useamman henkilön muodostama yhteenliittymä, joka muodostuu maatalojen yhteisomistuksen tai hallinnan eli vuokraamisen perusteella. Verotusyhtymistä käytetään nimitystä niiden harjoittaman toiminnan mukaan, kuten maatalous-, metsä- tai kiinteistöyhtymä. Yhtymä ei muodostu aviopuolisoiden välille tai pelkän työpanoksen sijoittamisella yhtymään. Sitä ei myöskään muodostu, jos yhtymän osakkaan puoliso ei sijoita omaisuutta ja työpanosta tullessaan yhtymän osakkaaksi. Lisäksi yhtymää ei voida muodostaa, jos vanhemmat vuokraavat jatkajalle osan omistamastaan maatilasta. Verotusyhtymä eroaa elinkeinoyhtymistä siten, että se ei voi harjoittaa elinkeinotoimintaa, eli se ei voi toimia osakkaiden yhteiseen lukuun. (Ollinkoski 2008 a, 3–4.) Verotusyhtymä voi maatalouden lisäksi harjoittaa metsätaloutta tai maatalousyhtymän osakkailta voi olla maatalouden lisäksi muun toiminnan tulonlähde, eli henkilökohtainen tulonlähde. Tämä henkilökohtainen tulonlähde voi olla esimerkiksi metsätalouden tulo metsän myynnistä. (Maatalousyhtymä 2013.)

Sijoitettavasta omaisuudesta ei ole olemassa minimimäärää oikeus- tai verotuskäytännön perusteella, josta muodostuisi suhteellinen tai euromääräinen raja. Esimerkiksi kahdesta eri tilasta voidaan sijoittaa eri määrät maatalousmaata toimintaan. Sääntönä voidaan pitää, että maatalousmaan vähimmäismäärää voi olla vähintään kahden hehtaarin ala ja irtainomaisuuden osalta sijoitettava määrä tulee vähintään olla 10 %:a toiminnassa käytettävien irtaimen omaisuuden määrästä. (Ollinkoski 2008 a, 3–4.) Pelkän irtainomaisuuden tai vuokraamaan sijoittaminen yhtymään ei yksin riitä, vaan osakkaiden täytyy yhdessä laittaa työpanosta toimintaan, jotta yhtymä muodostuisi. Omaisuutta ja velkaa ei verotusyhtymä voi hankkia omiin nimiinsä, vaan yhtymän osakkaat vastaavat velasta henkilökohtaisessa verotuksessa. Omistusoikeus verotusyhtymän omaisuuteen on osakkailta. (Maatalousyhtymä 2013.)

Verotusyhtymän voidaan muodostaa neljällä eri tavalla. Kuolinpesä voi muodostaa yhtymän, jolloin pesän osakkaat jatkavat maatalouden harjoittamista yhteiseen lukuun. Vaiheittainen sukupolvenvaihdos muodostuu, kun tilasta luovutetaan jatkavalle rintaperilliselle joko kauppa- tai lahjakirjalla. Maatilan luovutus kahdelle tai useammalle jatkajalle, jolloin esimerkiksi sisarukset jatkavat maatalouden harjoittamista keskenään. Yhtymän voi myös muodostaa kaksi tai useampi viljelijä ryhtymällä harjoittamaan maataloutta yhteiseen lukuun. (Kangas 2008, 4–5.)

2.3 Elinkeinoyhtymät

Elinkeinoyhtymänä pidetään laivanisännöintiyhtiötä, avointa yhtiötä, kommandiittiyhtiötä ja sellaisia kahden tai useamman henkilön elinkeinotoiminnan harjoittamista varten perustettu muu kuin yhteisönä pidettävä yhteenliittymä, joka on tarkoitettu toimimaan osakkaiden yhteiseen lukuun (TVL 4.1 § 1 k). Elinkeinoyhtymistä käytetään myös nimitystä henkilöyhtiöt. Avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön perustamisesta täytyy aina tehdä ilmoitus kaupparekisteriin.

2.3.1 Avoin yhtiö

Avoin yhtiö on kahden tai useamman yhtiömiehen perustama elinkeinoyhtymä, jossa sovitaan elinkeinotoiminnan harjoittamisesta yhteisen tarkoituksen saavuttamiseksi. Yhtiömiehet voivat olla joko luonnollisia tai juridisia henkilöitä. Avoimelle yhtiölle on tunnusomaista oikeudellinen itsenäisyys, yhtiömiesten henkilökohtainen osallistuminen yhtiön toimintaan ja rajaton vastuu yhtiön velvoitteista. Tärkeintä avoimessa yhtiössä pidetään yhtiömiesten välinen luottamus ja yhteistyökyky. Avoin yhtiö on sopiva silloin kun osakkaita on vähän ja toimintaan ei liity suurta tappion vaaraa. (Österman 2007, 12–13.)

Toiminnan tavoitteena on taloudellinen jatkuvuus, joten esimerkiksi yhden henkilön perustamia rakennushankkeen hoitamisen tehty yhtymä, jossa henkilö toimii omaan lukuunsa, ei voi olla avoin yhtiö. Avoimesta yhtiöstä pitää aina tehdä yhtiösopimus yhtiömiesten kesken joko kirjallisena tai vapaamuotoisena. Yhtiösopimukseen on hyvä kirjata yhtiön toiminnan tavoitteet ja jokaisen yhtiömiehen vastuut ja velvoitteet. (Avoin yhtiö 2013)

Avoimen yhtiön oma pääoma muodostuu yhtiömiesten sijoittamista panoksista, jotka voivat olla erisuuruisia ja laatuksia. Esimerkiksi rahaa ei tarvitse sijoittaa, vaan pelkällä työpanoksella tai tavaralla voi muodostaa omaa pääomaa. Pääoma on kaikkien yhtiömiesten vapaassa käytössä. Velkavastuu on jokaisella yhtiömiehellä, vaikka yhtiösopimuksessa voidaan vastuista sopia. Velka voidaan periä yhtiömiehen omasta omaisuudesta tai hänen omasta osuudesta yhtiöön. Yhtiön omaisuus on erillistä omaisuutta, jota ei voida yhtiömiehen henkilökohtaisen velan maksuun käyttää. (Avoin yhtiö 2013)

2.3.2 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö perustetaan samalla tavalla kuin avoin yhtiö, eli kaksi tai useampi yhtiömies voivat perustaa kommandiittiyhtiön kirjallisella yhtiösopimuksella. Yhtiömiehiä on kahdenlaisia: vastuullinen ja äänetön yhtiömies. Kommandiittiyhtiössä vastuunalainen yhtiömies vastaa itse päätöksenteosta, jos muut yhtiömiehet ovat äänettömiä. Perustamishetkestä lähtien yhtiö voi hankkia omaisuutta ja solmia sopimuksia.

Vastuunalainen yhtiömies voi sijoittaa työpanosta, tavaraa tai rahallista omaisuutta. Östermanin (2007) mukaan yhtiösopimuksessa voidaan määrätä, mitä kukin yhtiömies sijoittaa panoksenaan. Vastuunalainen yhtiömies on vastuussa yhtiön toiminnasta toisin kuin avoimessa yhtiössä, missä kaikki yhtiömiehet ovat vastuussa toiminnasta. Velkavastuu on myös vastuunalaisella yhtiömiehellä. Velat voidaan periä joko yhtiöltä tai vastuunalaisen yhtiömiehen omasta omaisuudesta.

Kommandiittiyhtiössä on oltava vähintään yksi äänetön yhtiömies, jonka on sijoitettava rahallista omaisuutta yhtiöön ja tälle maksetaan voitto-osuutta. Kommandiittiyhtiölle tunnuksenomaista on oikeudellinen itsenäisyys. Äänetön yhtiömies ei ole velkavastuussa kommandiittiyhtiössä. (Österman 2007, 13–14.)

2.4 Osakeyhtiö

Osakeyhtiön voi perustaa yksi tai useampi henkilö. Se voi olla yksityinen tai julkinen osakeyhtiö. Maataloudessa yksityisen osakeyhtiön perustamiseen on sijoitettava vähintään 2 500 euroa osakepääomaa. Osakeyhtiöstä laaditaan elinkeinoyhtymän lailla perustamissopimus osakkeenomistajien välille, johon merkitään osakkeiden omistajat ja sijoitettu osakepääoma. Uuden osakeyhtiölain mukaan osakkeille ei enää tarvita antaa nimellisarvoa, jollei sellaista yhtiöjärjestelyissä haluta määrätä. Tämä tarkoittaa osakkeen ja osakepääoman välistä yhteyden poistumista, eli osakkeita voidaan antaa ja lunastaa osakepääomaa alentamatta tai korottamatta. Kaikki yhtiön osakkeet voivat kuulua yhdelle ja samalle omistajalle. Osakeyhtiön osakkeenomistajina voivat olla sekä luonnolliset henkilöt että oikeushenkilöt kuten yritykset. (Österman 2007, 15,17.)

Osakeyhtiö eroaa elinkeino- ja verotusyhtymästä siten, että siinä osakkaat eivät vastaa yhtiön velvoitteista muuten kuin pääomapanoksella yhtiöön. Osakeyhtiössä omistajat eivät ole oikeutettuja ja velvollisia toimimaan, vaan yhtiön toiminnan organisoinnista

ja toiminnasta vastaavat erikseen valittavat toimielimet. Nämä toimielimet ovat hallitus, toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto. (Ossa 2002, 212–213.)

Osakeyhtiössä päätöksentekoa voidaan pitää hitaana, koska päätökset tehdään kolmella tasolla. Ylin päätösvalta on yhtiökokouksessa, johon kaikki osakkeiden omistajat voivat osallistua ja päätökset tehdään osakkeiden omistussuhteiden mukaan. Toiminnasta ja hallinnosta käytännön tasolla vastaa yhtiökokouksen valitsema hallitus. Kolmannella tasolla on hallituksen valitsema toimitusjohtaja, joka päättää yhtiön juoksevista asioista hallituksen antamien valtuuksien rajoissa. Osakeyhtiössä osakkaat eivät vastaa omalla omaisuudella yrityksen veloista. Osakeyhtiö on silloin hyvä valinta yritysmuodoksi, kun yritystoiminnan taloudelliset tai muut riskit ovat suuret. (Österman 2007, 15,17.)

3 TULOVEROTUS

Tuloverolakia sovelletaan kaikkia verovelvollisia verottaessa. Sitä sovelletaan yhdessä laki elinkenttulon verottamisen ja maatilatalouden tuloverolain kanssa. Tuloverolaki on niin sanottu yleislaki. Yrittäjät ja yritykset maksavat tuloveroa valtiolle, kunnille, seurakunnille ja siitä maksetaan sairausvakuutusmaksu. (Andersson & Lintukangas 2005, 2–3.) Tuloverojärjestelmässä luonnollisen henkilön tulot jaetaan kahteen tulolajiin ansio- ja pääomatuloksi. Verovelvolliselle lasketaan erikseen verotettavat ansio- ja pääomatulot. Ossan (2002) kirjoittamassa maa- ja metsätalousverotus kirjassa on luetelo eriytetyn tuloverojärjestelmän tunnuspiirteistä:

1. Ansiotulot ovat progressiivisen verotuksen piirissä.
2. Pääomatuloihin sovelletaan yhtenäistä verokantaa.
3. Pääomatulojen verokanta on progressiivisen verotuksen ylimpien prosenttien alapuolella.
4. Korkomenojen arvo vähennyksenä määräytyy pääomatulojen verokannan mukaan.
5. Pääomatuloverokanta on yhteisöverokanta.

Tuloverolain mukaan verotettavat tulot jaetaan aina joko ansio- tai pääomatuloon. EVL:n ja MVL:n mukaan verotettavat yritystulo joudutaan jakamaan ansio- ja pääomatulon osuuksiin TVL 38.–40. §:n tavalla. Yhteisöjen tuloverotuksessa ansio- ja pääomatulon osuudella ei ole merkitystä, koska yhteisöjä verotetaan yhteisöverolla,

joka on 24,5 %. Yhteisövero jaetaan samalla tavalla valtion, kunnan ja seurakunnan kesken. (Andersson & Lintukangas 2005, 3-4.)

3.1 Ansio- ja pääomatulo

Maatalouden tulo lasketaan TVL 30. §:n mukaan vähentämällä aikaisempien vuosien tappioiden vähentämisen jälkeen, josta saadaan jaettavaa yritystuloa. Yritystulo jaetaan verotuksessa ansio- ja pääomatuloon. Ensin erotetaan pääomatulon osuus. Verovuoden 2012 pääomatulon osuus lasketaan edellisen verovuoden, eli vuoden 2011 nettovarallisuuden perusteella. Muun toiminnan tulo on niin luonnollisilla henkilöillä kuin elinkeinoyhtymillä suoraan pääomatuloa, kuten metsätalouden tulot. Maatalouden puhdas tulo saadaan maataloudesta saatavien tulojen ja luonnollisten vähennysten erotuksena. (Savolainen 2013, 35.)

Ansiotuloista maksetaan progressiivista (taulukko 1) veroa eli siitä maksetaan veroa valtiolle, kunnalle, seurakunnalle ja siitä maksetaan myös sairaanhoitomaksua. Ansiotulon verotus on niin sanotusti kalliimpaa yrittäjälle, koska mitä suuremmat tulot, sitä suurempi on veron osuus. Ansiotuloista maksetaan veroa verohallinnon antamien asteikkojen mukaan.

Taulukko 1. Valtion tuloveroasteikko vuodelle 2013.

Verotettava ansiotulo	Vero alarajan kohdalla (euroa)	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
16 100-23 900 €	8	6,50
23 900-39 100 €	515	17,50
39 100-70 300 €	3 175	21,50
70 300- 100 000 €	9 883	29,75
100 000 €-	18 719	31,75

Pääomatulosta maksetaan tasaveroa, mikä on suurituloiselle paljon edullisempaa kuin ansiotuloveron maksaminen. Pääomatuloja ovat mm. muulta kiinteistöltä saatu vuokratulo, korkotulo, pörssiyhtiöstä saatu osinko, osuuspääoman korko, metsätalouden pääomatulo, maa-aineksesta saatu tulo ja luovutusvoitto. Pääomatulon verotus on vuodesta 2012 lähtien 30 %, ja yli 50 000 euron pääomatulosta verotetaan 32 %. Pääomatulon osuudeksi on mahdollisuus valita 20, 10 tai 0 prosenttia nettovarallisuudesta. TVL 38. §:n mukaan yrittäjän on päätettävä pääomatulon osuus ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä. Pienituloiselle pääomatulon vero voi olla kal-

liimpaa kuin ansiotulonverotus, tällaisessa tapauksessa on hyvä vaatia pienempää tuot-toprosenttia.

Maataloudenharjoittajan saamat yritystulot jaetaan ansio- ja pääomatuloksi. Yksityisen maataloudenharjoittajan maatilatalous on vain yksi muusta toiminnasta erillinen tulonlähde, eikä itsenäinen oikeussubjekti, kuten Ossa (2002) toteaa. Maataloudenharjoittajalla voi olla eri tulonlähteitä, jotka täytyy erottaa maatalouden tulosta. Maataloustulon jakaminen tapahtuu erottamalla pääomatulon osuus.

3.2 Tulonlähteet

Tulonlähteet ovat verotuksen eri toimintojen tulonlaskentamuoto eli peruslaskentayksikkö. Tulonlähteitä on Suomessa kolme: elinkeinotoiminnan, maatalouden ja henkilökohtaisen toiminnan tulonlähde. Elinkeinotoiminnan tulonlähde sisältää kaikki yrittäjän harjoittama liike- ja ammattitoiminta, mitä voi maataloudessa olla (EVL 1–2). Maatalouden tulonlähteessä on laskennan perusyksikkönä maatalo, josta muodostuu kaikki yrittäjän harjoittaman maatalouden tulonlähde pois lukien metsätalous. Henkilökohtainen tulonlähde sisältää mm. yrittäjän palkat ja mahdolliset metsätalouden tulot. (Stenlund 2003, 16–17.)

Nämä eri tulonlähteet jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi. Pääomatulon osuus määräytyy tulonlähteiden nettovarallisuuden perusteella, minkä avulla varat ja velat kohdistetaan oikeisiin tulonlähteisiin. Oikeaan tulonlähteeseen kohdistetun toiminnan tulo, voi vaikuttaa verotukseen merkittävästi. Eri tulonlähteitä ei saa sekoittaa keskenään, eli tuloja ja menoja ei voida kuitata keskenään. Esimerkiksi maataloudesta saadut tulot lasketaan yhteen ja menot vähennetään, jolloin saadaan maatalouden verotettava tulo tai tappio. Saman tulonlähteen tappiot voidaan vähentää myöhemminä vuosina samasta tulonlähteestä. TVL:n 121. §:n mukaan tappiot on mahdollista vähentää kokonaan tai osa yrittäjän pääomatuloista. (Ossa 2002, 11–12, 202.)

4 MAATALOUSVEROTUS

Maatalouden verotuksen yleisinä kohteina ovat tulot ja varallisuus. Veronalaiset tulot kertyvät eri tulonlähteistä. Verotuksen kohteena ovat tulonlähteittäin laskettava puhdas tulo ja verovelvollisen nettovarallisuus. Verojen määrät lasketaan tuloverolain

määräyksiin perustuen ja valtiolle maksettavien verojen osalta vuosittain säädetyn veroasteikon mukaan.

4.1 Veronalaiset tulot ja vähennettävät menot

Maatilatalouden tuloverolaissa on määritetty mitkä tulot ovat maataloudessa veronalaisia tuloja. Tärkein veronalaisten tulojen ryhmä maataloudessa on kasvinviljely- ja kotieläintuotteiden myyntitulot. Myyntitulojen suuruus riippuu toiminnasta ja tilakoosta. Kasvinviljelytilalla myyntitulojen suuruus riippuu myös vuoden satotasosta ja eläintuotteissa vaikuttaa myyntihetken markkinahinta.

Maatalouteen saadut avustukset, tuet ja korvaukset ovat MVL:n 5. §:n 4. kohdan mukaan veronalaisia tuloja. Suomen maa- ja puutarhatalouden viljelijätukijärjestelmä perustuu Euroopan unionin yhteiseen maatalouspolitiikkaan. Euroopan unionin suoraan rahoittama tuki on tilatuki, joka määräytyy tilakoon ja tilan sijainnin mukaan. Muita maatalouden tukia ovat mm. maatalouden ympäristötuki, luonnonhaittakorvaus (LFA-tuki), Etelä-Suomen kansallinen tuki ja pohjoisen tuki. Mikäli avustus kohdistuu investointiin, tuloutus tapahtuu epäsuorasti hankintamenosta vähentämällä. Muita veronalaisia maatalouden tuloja ovat koneiden ja maatalouden rakennelmista saadut luovutusvoitot ja niiden vuokratulot, maa- ja kiviaineksen myyntitulot, korot, osingot, urakointi- ja pellonvuokratulot. (Ossa 2002, 20–22.)

Vähennyskelpoisia menoja ovat maatalouden tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot. MVL:n 6. §:ssä luettelo vähennyskelpoisista menoista. Joistakin menoista raja vähennyskelvottoman ja -kelvollisen välillä on pieni. Esimerkiksi kotimaisista maatalousmessujen liput ovat vähennyskelpoisia, mutta ulkomaille suuntautuvat eivät ole, jollei niitä pystytä perustelemaan tulonhankintaan. Vähennyskelpoista menoa on ulkopuolisille työntekijöille tai perheenjäsenille maksetut palkat, niiden sivukulut ja vakuutusmaksut. (Ossa 2002, 30–46.)

Maatalouden tuotantotarvikkeet kuten lannoitteet, siemenet ja kasvinsuojelu- ja maanparannusaineet ovat maatalouden suurin vähennyskelpoinen meno. Tuotantotarvikkeisiin luetaan myös sähkön- ja polttoaineiden hankintamenot. Niitä joudutaan jakamaan yksityis-, maa- ja metsätalouden kesken, koska kaikilla maatiloilla ei ole omaa sähkömittaria maataloudelle ja osa polttoaineesta voidaan käyttää metsätalouteen, mikä on metsätalouden menoa. Muita vähennyskelpoisia menoja ovat koneiden, rakennus-

ten ja oijien kunnostus-, hankinta- ja parannusmenot, tuotantovälineiden vuokramenot, leasing ja velkojen korot. (Ossa 2002, 30–46.)

4.2 Kirjanpitovelvollisuus

Maataloudenharjoittaja ei ole kirjanpitovelvollinen, jos tämä ei ole KPL:n 1:1. §:ssä tarkoitettu yhteisö, jota pidetään kirjanpitovelvollisena. Maataloudenharjoittajaa pidetään muistiinpanovelvollisena (KPL 7:1) maatalouden tuloista ja menoista, jotka pidetään erillään yrittäjän yksityisomaisuudesta. Samoin verotusyhtymä on muistiinpanovelvollinen, koska se ei harjoita elinkeinotoimintaa. Muistiinpanovelvollisuus koskee yrittäjiä, joiden toimintaa voidaan pitää muuna kuin elinkeinotoimintana. (Kovalainen 2009, 7–13.)

Kun maataloutta harjoitetaan elinkeinoyhtymänä tai osakeyhtiönä, se on kirjanpitovelvollinen. Kirjanpitovelvollisuus tarkoittaa, että kirjanpitovelvollisen on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa, jollei kirjanpitolaissa toisin määrätä. Kahdenkertaisessa kirjanpidossa tulot ja menot kirjataan joko maksu- tai suoriteperusteisesti. (Kovalainen 2009, 2–6.)

4.3 Maatalouden verotettava tulo

Maataloudelle lasketaan verotettava tulo tulonlähteittäin. Eri yritysmuodoissa on maataloudentulonlähteen lisäksi elinkeinotoiminnan- ja/tai henkilökohtainen tulonlähde. Kaikissa tulonlähteissä verotettava tulo lasketaan samalla tavalla, esimerkiksi maatalouden tulosta vähennetään luonnolliset vähennykset ja korot (MVL 4–6). TVL:n 30. §:n mukaan yksityisen maataloudenharjoittajan yritystulo jaetaan verovelvollisen ansio- ja pääomatuloon.

Verotus- ja elinkeinoyhtymissä jaetaan maatalouden tulos osakkaiden kesken. Maatalouden tulosta vähennetään luonnolliset menot ja siitä syntyvä puhdas tulo jaetaan osakkaiden kesken. Osakkaita verotetaan maatalouden tulonlähteen mukaan, jossa maatalouden puhtaasta tulosta vähennetään maatalouden korot ja edellisten vuosien tappiot. Tästä syntyy tulos, joka jaetaan osakkaan omistaman nettovarallisuuden mukaan ansio- ja pääomatuloon. (Elinkeino-yhtiön osakkaan verotus 2013.)

Osakeyhtiö poikkeaa yksityisestä maataloudenharjoittajasta, verotusyhtymästä ja elinkeinoyhtymistä siten, että sitä pidetään erillisenä verovelvollisena. Osakas ei vastaa osakeyhtiön sitoumuksista ja veroista. Maatalouden tulo lasketaan samalla tavalla kuin edellisissä, eli tuloista vähennetään menot, korot ja edellisten vuosien tappiot. Tästä syntyy verotettava puhdas tulo. Sama tehdään muille tulonlähteille, jos osakeyhtiöllä on niitä ja niiden yhteenlasketusta tuloksesta maksetaan yhteisöveroa 24,5 %. (Kovalainen 2007, 21–31.)

4.4 Maatalouden nettovarallisuus

Maatalouden varoista vähennetään velat. Näin saadaan maatalouden nettovarallisuus. Saadun nettovarallisuuden perusteella jaetaan maatalouden yritystulo ansio- ja pääomatuloksi. Yritystulosta lasketaan ensin pääomatulon osuus, ja jäänyt osa on ansiotuloa. Jos maataloudella velat ovat suuremmat kuin varat, ei ole nettovarallisuutta. Tällöin maatalouden tulo verotetaan kokonaan ansiotulona. Verohallinnon mukaan maatalouden varoihin lasketaan kaikki maatalouteen kuuluvat varat, joita ovat

- tuotantorakennukset,
- maatalouskoneet ja kalusto,
- kiinteistöt,
- tavarat ja
- maatalouteen liittyvät osakkeet ja osuudet.

Nettovarallisuutta laskiessa ei lueta mukaan esimerkiksi seuraavia varoja:

- rahat ja saamiset
- metsätalouden varat
- kotieläimet

Nettovarallisuutta nostaa verovuoden aikana maksetut palkat. Verovuoden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetuista maatalouden ennakonpidätyksen alaisien palkkojen määrästä lisätään 30 % nettovarallisuuden (TVL 41. §). Tämä lisäys tehdään aina, jos edellä mainittu täyttyy, eikä verovelvollinen voi siihen vaikuttaa. Palkkojen lisäys nettovarallisuuteen voidaan tehdä kaikissa muissa yritysmuodoissa, paitsi osakeyhtiössä. (Kovalainen 2007, 22.)

5 YRITYSMUOTOJEN VEROTUS

Maatalouden toiminnan tulonlähteiden tulos jaetaan ansio- ja pääomatuloksi verotuksessa. Muun toiminnan tulo on luonnollisilla henkilöillä ja elinkeinoyhtymillä pääomatuloa. Yksityistä maataloudenharjoittajaa, verotusyhtymää ja elinkeinoyhtymiä verotetaan yrittäjän tai osakkaiden omassa verotuksessa, sen mukaan, paljonko työ- ja/tai omaisuuspanosta on toimintaan laitettu. Osakeyhtiötä verotetaan erillisesti verovelvollisena, jonka saama tulo verotetaan osakeyhtiön tulona. Tällöin osakkaan omassa verotuksessa verotetaan osakkaan nostama palkka tai maksettu osinko. (Tuloverotus- yritykset ja yhteisöt 2013.) Maatalouden ja metsätalouden veroilmoitukset tehdään lomakkeilla 2 ja 2C (liitteet 1 ja 2).

Yritysmuotojen vertailussa on käytetty esimerkkitalan vuoden 2012 lukuja. Olisi tarkoitus löytää laskelmien avulla verotuksellisesti kannattavin yritysmuoto tilalle. Yritysmuodoissa on tarkemmin selvitetty lähtötilanne, josta lähdetään laskemaan.

5.1 Esimerkkitalan esittely

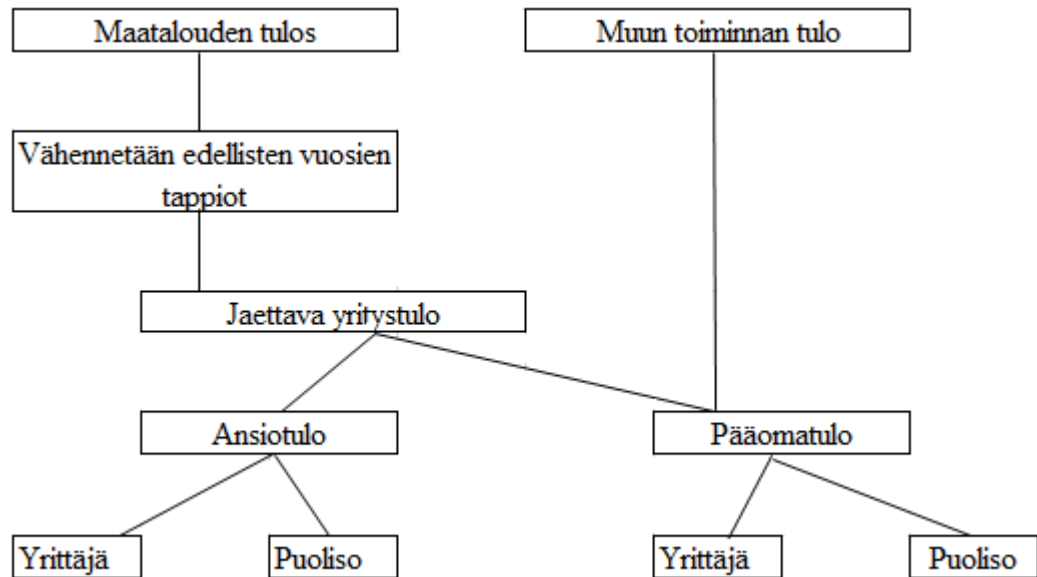
Esimerkkitala on kymenlaaksolainen kasvinviljelytila, jolla on oman toiminnan lisäksi koneurakointia. Koneurakointi sisältää lumitöiden lisäksi muokkaus-, kylvö, ruiskutus-, puinti- ja kuivuriurakoinnit. Tällä hetkellä tilaa pitää yrittäjän lisäksi hänen puoliso. Tilalla on myös metsää. Omistusosuus jakautuu puolisoitten kesken suhteessa 75 % yrittäjän osuus ja 25 % jää puolisolalle. Tilan velat jakautuvat suoraan yrittäjälle, puoliso on jätetty velkavastuusta pois. Tilan sijaitsemassa kymenlaaksolaisessa kunnassa kunnallisvero vuonna 2012 oli 20 % ja kirkollisvero 1,60 %.

5.2 Yksityisen maataloudenharjoittaja ja puoliso

Yksityisen maatilatalouden harjoittajan maatilatalous on yksi muusta toiminnasta erillinen tulonlähde eikä itsenäinen oikeussubjekti. Maataloudenharjoittajalla voi olla eri tulonlähteitä, joita verotetaan eri tulonlähteiden mukaan. Maataloustulon jakaminen aloitetaan erottamalla ensin pääomatulon osuus, joka vastaa 20 %:n vuotuista tuottoa. Pääomatulon osuudeksi voi yrittäjä valita 20 %:n lisäksi 10 tai 0 %. Yksityisen maataloudenharjoittajan tuloksesta vähennetään edellisten vuosien tappiot, jolloin saadaan puolisoitten omistusosuuksien mukaan jaettava yritystulo. Muu toiminta on suoraan pääomatuloa, kuten metsätalouden tulot. (TVL 30. §.) Velat pitäisi kohdentaa vastuus-

sa olevalle puolisolle ja varat omistavalle puolisolle. Yrittäjän saamat tulot jaetaan pää- ja ansiotuloiksi. (Ossa 2002, 199–200.)

Maatalouden tulos ja henkilökohtainen tulonlähde jaetaan seuraavalla tavalla yrittäjän ja puolison kanssa (kuva 2).

Kuva2. Maataloudenharjoittajan ja puolison yritystulon jakautuminen maatalouden tuloverotuksessa (Ossa 2002, 200).

5.3 Muistiinpanot ja nettovarallisuus

Maataloudenharjoittaja on muistiinpanovelvollinen toiminnasta. Verohallinto laatii vuosittain uudistetun ohjeen muistiinpanokaavasta, jonka mukaan maataloudenharjoittaja ilmoittaa verotuksessa tarvittavat tiedot. Muistiinpanot perustuvat maatalouden tositteisiin, joita tulee muistiinpanojen lisäksi säilyttää viisi vuotta. (VML 12. §.) Muistiinpanokaavaan merkittävät tulot ja menot ilmoitetaan ilman arvonlisäveroa. Samaa muistiinpanokaavaa käytetään verotusyhtymässä, koska verotusyhtymä on laskentayksikkö, eikä erikseen verovelvollinen.

Verohallinnon sivuilta on muistiinpanokaava, jota käytetään yksityisen maatalouden tulojen ja menojen ilmoittamisessa (Verohallinnon päätös ilmoittamisvelvollisuudesta ja muistiinpanoista 2011). Esimerkkitalan vuoden 2012 muistiinpanokaava on seuraavanlainen:

TULOT

Verollinen myynti 23 %

1. Eläinten myyntitulot	
2. Verovuoden tuotoksi jaksotetut kotieläinten myyntitulot	
3. Muut myyntitulot	55 290,97

Verollinen myynti 13 %

4. Kotieläintuotteiden myyntitulot	
5. Kasvinviljelytuotteiden myyntitulot	95 462,22

Verollinen myynti 9%

6. Majoituspalvelut yms. myyntitulot	
--------------------------------------	--

Arvonlisäveroton myynti

7. Valtiolta saadut tuet	118 718,44
8. Muut arvonlisäverottomat tuet ja korvaukset	198,03
9. Tasausvarauksen suora tuloutus	

10. Muut maatalouden arvonlisäverottomat tulot	
	269 669,66

MENOT

11. Palkkamenot	
12. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 23 %	106 967,49
13. Verovuoden poistona vähennettävät kotieläinten jaksotetut hankintamenot	
14. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 13 % / 9 %	
15. Muut maatalouden menot alv 0%	52 422,39
16. Poistot	28 581,03
17. Verovuodelta tehty tasausvaraus	
	13 500,00
	201 470,91

EROTUS (Voitto / Tappio).	68 198,75
---------------------------	-----------

Esimerkkitalan toiminnassa tuloja on kertynyt kasvinviljelytuotteiden myynnistä, urakointipalveluista, valtiolta saaduista tuista ja muista arvonlisäverottomista tuista ja korvauksista. Ne yhdessä muodostavat verovuoden tulot esimerkkitalalle.

Menot koostuvat ostoista, poistoista ja verovuodelta tehdystä tasausvarauksesta. Maatalouden puhtaasta tulosta voidaan vähentää varaus, eli tasausvaraus. Esimerkkitalalla on tehty tasausvarausta, jonka suuruus voi olla enintään 40 % maatalouden puhtaasta tulosta, ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 13 500 euroa. Alle 800 euron tasausvarausta ei saa tehdä. Tasausvarausta voidaan käyttää mm. koneiden, kaluston, rakennusten ja salaojien hankintaan tai perusparannukseen. (MVL 10a–b §.) Palkkamenoja ei esimerkkitalalla ole, koska tilalla ei ole ulkopuolista työvoimaa ja puolisolle maksettava palkka ei ole vähennyskelpoista.

Esimerkkitalan vuoden 2012 nettovarallisuus on seuraavanlainen:

NETTOVARALLISUUS	
VARAT	
1. Maatalousmaa	85 503,24
2. Tuotantorakennukset	1 918,82
3. Lomamökit ym. vuokrattavat asuinrakennukset tontteineen	
4. Maatalouskoneet ja kalusto	63 100,41
5. Maatalouteen kuuluvat osakkeet ja osuudet	
6. Muut maatalouteen kuuluvat varat	
Maatalouden varat yhteensä	150 522,47
Velat	
7. Maatalouden velat ja veloitteet yhteensä	528 970,28
Varat – velat	-378 447,81
150 522,47 - 528 970,28	
Palkoista 30 % nettovarallisuuteen lisättävä osa	
Maatalouden positiivinen / negatiivinen nettovarallisuus	-378 447,81
MUUN TOIMINNAN TULO	
Metsätalouden pääomatulot	-263,30

Nettovarallisuus on maatalouden varat, josta vähennetään maatalouden velat. Esimerkkiyrityksellä on nettovarallisuus negatiivinen, eli velka on suurempi kuin varat. Kun velat ovat suuremmat kuin varat, verotetaan maatalouden tulo kokonaan ansiotulona. Maatalouden varallisuuteen kuuluvat maatalousmaat, rakennukset, maatalousko-

neet, maatalouteen kuuluvat osakkeet ja varat. Lomamökit ja vuokrattavat asuinrakennukset tontteineen ovat myös maatalouden pääomatuloa.

Velat ovat koostuneet maatalousmaan, koneiden hankinnasta ja tuotantorakennuksien laajentamisesta. Esimerkkitala on laajentanut toimintaansa niin paljon kuluviin vuosiin aikana, siksi velat ovat tällä hetkellä suuremmat kuin varat. Jos esimerkkiyrittäjä maksaisi palkkoja ulkopuolisille työntekijöille, maksetuista palkoista lisättäisiin 30 % nettovarallisuuteen.

Nettovarallisuuteen kuuluu myös muun toiminnan tulo. Esimerkkiyrittäjällä ei ole ollut vuoden 2012 aikana metsätalouden positiivista pääomatuloa. Pääomatulon negatiivisuus johtuu kuluista, joita on kertynyt verovuoden aikana ja puukauppaa ei ole verovuonna 2012 tehty.

Ennen verolaskelmaa jaetaan maatalouden tulos ansio- ja pääomatuloksi. Nämä jaetaan osakkaiden kesken osuuksin 75 ja 25 %. Esimerkkitalan tuloslaskelma vuodelle 2012 on seuraavanlainen:

Maatalouden tulos	68 198,75
Pääomatuloa 0%	0
Ansiotuloa 100 %	68 198,75
Osakas 1 osuus ansiotulosta 75 %	51 149,06
Osakas 2 osuus ansiotulosta 25 %	17 049,69
Muun toiminnan pääomatulot	
Yrittäjänosuus pääomatuloista 100 %	0
Puolison osuus pääomatuloista 0 %	0

Maatalouden tulos on maatalouden tulot, joista vähennetään maatalouden velat. Tällöin saadaan puolisoitten välille jaettava yritystulo. Negatiivisen nettovarallisuuden takia koko yrittäjätulo verotetaan ansiotulona. Yrittäjän osuus ansiotuloista on 75 % ja puolison osuus 25 %. Prosentti osuudet tulevat työnteosta eli siitä, kuinka paljon yrittäjä ja puoliso tekevät tilan töitä. Yrittäjän verotettava ansiotulon osuus on 51 149,06 euroa ja puolison 17 049,69 euroa. Kun verotetaan kokonaan ansiotulona, olisi edullisinta jakaa maatalouden tulos puoliksi yrittäjän ja puolison kesken. Esimerkkitalalla

tätä ei ole toteutettu, koska puoliso on muussa työssä ollut vuoden 2012 aikana ja jaon on vastattava todellista työnteon tilannetta. (Kovalainen 2007, 24.)

Pääomatulon osuus on täysin yrittäjä, eli yrittäjä vastaa varoista ja veloista itse. Esimerkkiyrityksellä ei ole pääomatuloa, koska velat ovat suuremmat kuin varat. Edullisinta verotuksellisesti olisi yrittäjän pyrkiä pääomatuloihin, koska pääomatuloista maksetaan tasaveroa. Jos yrittäjän ansiotulot ovat yli 23 900 euroa, on pääomatuloverotus edullisempaa. Summassa on huomioitu kunnallis- ja kirkollisverojen osuudet. Tämä on edullisempaa, koska tulovälillä 16 100 - 23 900 euroa ansiotulovero on 1 800 euroa. 23 900 euron tulorajan ylittävältä osalta marginaalivero on vähintään 40 %, joka sisältää valtion tuloveron lisäksi kunnallis-, kirkollis- ja muut maksut. (Savolainen 2013, 35–36.)

Sama on muun toiminnan pääomatulolla, koska metsätaloudesta on tullut verovuoden aikana vain menoja, ei verotettavaa pääomatuloa ole. Metsätalouden tuloa tai tappiota käsitellään samalla tavalla kuin verotusyhtymää, eli metsätalouden tulot ja menot kirjataan yhteiseen veroilmoitukseen. Toiminnan tulo tai tappio jaetaan verotettavaksi osakkaiden kesken niiden osuuksien mukaan. Esimerkkitalalla yrittäjän verotuksessa verotettaisiin koko metsätalouden tulo, jos sitä olisi. Nyt siinä käsitellään metsätalouden tappio. (Kovalainen 2007, 35).

Yksityisen maataloudenharjoittajan maksamista tehdään verolaskelma, jonka mukaan saadaan laskettua kokonaisverorasitus. Esimerkkitalan verolaskelma on seuraavanlainen:

Verolaskelma	Osakas 1	Osakas 2
Ansiotulot	51 149,06	17 049,69
- valtion tulovero	5 766,00	70,00
- kunnallisvero 20 %	10 229,81	3 409,94
- kirkollisvero 1,6 %	818,39	272,80
- sairasmakuutus 1,3 %	664,94	221,65
Yhteensä	33 669,93	13 075,31
Kokonaisverot	17 479,14	3 974,38

Kokonaisverorasitus $(17\,479,14 + 3\,974,38) / 62\,198,75 = 31,46\%$

Verolaskelmassa saadaan yrittäjän (osakas 1) ja puolison (osakas 2) maksamat kokonaisverot ja verorasitukset. Esimerkkiyrityksen verotettava tulo on 68 198,75 euroa mitä käytetään jakajana kokonaisverorasituksen laskemiseen. Ansiotuloista menee molemmilta valtionveroa (taulukko 1). Kokonaisverot muodostuvat valtion-, kunnallis- ja kirkollisverosta sekä sairausvakuutusmaksusta. Yrittäjällä on kovemmat verot kuin puolisollla, koska työpanos on yrittäjällä suurempi.

5.4 Verotusyhtymä

Verotuksessa verotusyhtymä ei ole erikseen verovelvollinen, vaan se on niin sanottu laskentayksikkö. Verotusyhtymää ei veroteta yhtymänä, vaan verotus tapahtuu yhtymän osakkaiden henkilökohtaisessa verotuksessa. Korkojen ja velkojen kannalta yhtymä ei ole laskentayksikkö. Velat ja korot käsitellään osakkaan henkilökohtaisessa verotuksessa, koska yhtymä ei voi ottaa velkaa. Pääomatulon osuus jaetaan samalla tavalla kuin yksityisen maataloudenharjoittajan verotuksessa, eli voidaan prosentiksi valita 20 tai 10 % nettovarallisuudesta. (Ollinkoski 2008 b, 7).

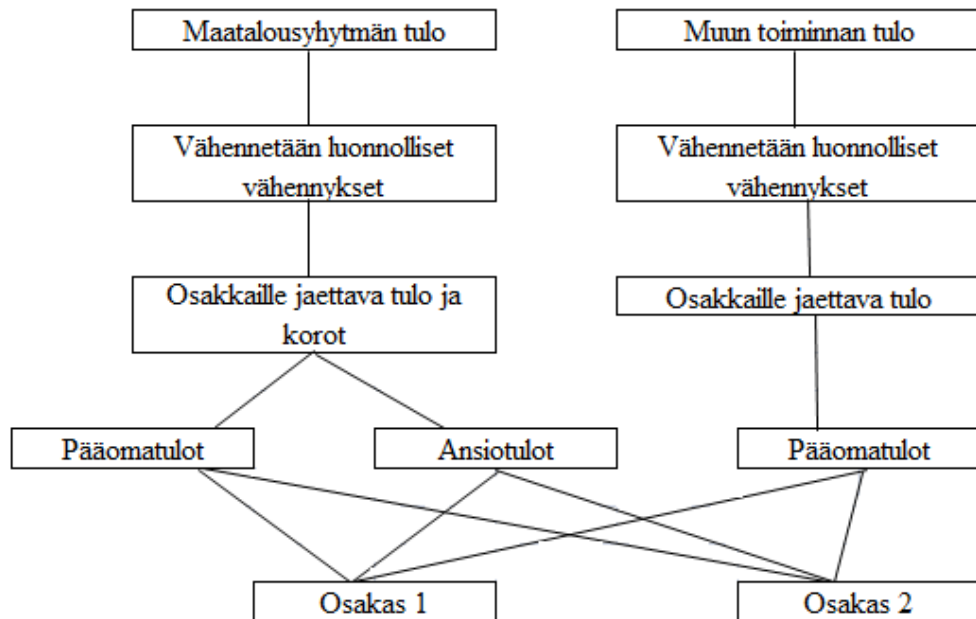
Kuten yksityinen maataloudenharjoittaja, niin myös verotusyhtymä on muistiinpanovelvollinen menoista ja tuloista. Verotusyhtymälle lasketaan maatalouden ja henkilökohtaisen tulonlähteen tulos, joka verotetaan yhtymän osakkailta. Yhtymälle voi muodostua maatalouden tulonlähteen lisäksi myös elinkeinotoiminnan tuloa, jolloin sitä verotetaan erikseen elinkeinoyhtymänä. (Kovalainen 2007, 25.)

Yhtymässä tulon jaosta sopivat osakkaat keskenään. Perustana jaolle on tavallisesti osakkaan työpanos. Elleivät osakkaat erikseen tee sopimusta tulon jaosta, ensisijainen jakoperuste on työpanos ja sitten omistusosuus. Sama pätee yhtymän yhteisissä rahoissa. Osakkaalle kuuluu sovitun jakoperusteen osuus rahoista, joka on osakkaan nostettavissa. Verovaikutusta ei ole sillä, kuinka osakkaat nostavat yhtymän rahoja. Verotusyhtymän tulo tai tappio jaetaan osakkaille sopimuksen mukaan ja siirretään verotettavaksi heidän tulonaan. (Kovalainen 2007, 25, 27.)

Osakkaat voivat tehdä toisilleen yhteiseen lukuun tapahtuvaa työtä, josta korvausta ei makseta. Tällöin ei korvausta makseta, eikä kuitteja tarvita kirjoittaa, joten siitä ei kerry yhtymälle tuloja. Yhtymä voi maksaa osakkailleen palkkaa työstä, mutta yleensä se ei ole taloudellisesti järkevää. TVL 15.3 §:n mukaan yhtymän osakkaan maatalouden tulos lasketaan vähentämällä tämän osuudesta maatalouden puhtaasta tulosta tai tappi-

osta yhtymän maatalouteen kohdistuvat korkomenot ennen osuuden jakamista pääoma- ja ansiotulo-osuuteen.

Edellisessä (kuva 2) oli laitettu osakkaiksi yrittäjä ja puoliso, mutta verotusyhtymä ei muodostu aviopuolisoiden välille. Puolison tilalle on muutettu osakas 2, joka on samalla osuudella kuin puoliso yksityisen maataloudenharjoittajan verotuksessa (kuva 3). Tilan koko pidetään samana, koska tila ei aloita toimintaa toisen tilan kanssa, vaan osakas 2 on omistaa tilasta vähemmän kuin puolet. Osakkaan 2 osuus on siis 25 % ja osakkaan 1 75 %. Prosenttiosuudet tulevat työnjaosta, jolla ei ole verotuksessa tekemistä omistus osuuksien kanssa. Osakas 2:ta voidaan pitää potentiaalisena jatkajana, mutta vaiheittaisena sukupolvenvaihdoksena tätä ei voida pitää. Ehtona vaiheittaiseen sukupolvenvaihdokseen on, että tulevalle jatkajalle luovutetaan puolet pelloista, koneista ja rakennuksista. (Kangas 2008, 4.)

Kuva 3. Yhtymän tulonjako osakkaalle verotettavaksi (Kovalainen 2007, 26).

Tulot, menot, nettovarallisuus ja työteon osuudet ovat samat kuin yksityisellä maataloudenharjoittajalla, joten verotuksellisesti verotusyhtymää käsitellään lähes samalla tavalla. Nettovarallisuus lasketaan jokaiselle yhtymän osakkaalle erikseen. Yleensä varallisuus jaetaan 50/25/25, kun kyseessä on kolme osakasta. Järkevin varallisuuden jako olisi 40/30/30, jolloin saataisiin verohyötyä. (Savolainen 2013, 36.)

Esimerkkitilassa on vain kaksi osakasta ja varallisuus on negatiivinen, joten se ei vaikuta yhtymän laskelmiin. Verorasitus on sama eli 31,46 %, joten laskelmia ei tähän tarvitse tehdä. Muun toiminnan tulo eli metsätalouden tulo on myös tappiollinen, joten sekään ei tee muutoksia verolaskelmaan. Verohyötyä ei maatalousyhtymästä tule.

5.5 Avoin- ja kommandiittiyhtiö

Verotusyhtymän lailla elinkeinoyhtymät eivät ole erikseen verovelvollisia, vaan laskentayksikkö. Elinkeinoyhtymien tulot perustuvat eri tulonlähteisiin. Maataloutta harjoittavalla elinkeinoyhtymällä voi olla maatalouden tulonlähteen lisäksi henkilökohmainen ja elinkeinotoiminnan tulonlähde. Verotuksellisesti elinkeinoyhtymä on haasteellinen, koska sitä voidaan verottaa verotusyhtymänä, jos yrityksellä ei ole elinkeinotoiminnan tulonlähdettä (Kovalainen 2007, 28). Tämä raja on häilyvä ja riippuu tapauksesta.

Elinkeinoyhtymässä lasketaan jokaisesta tulonlähteen tulot erikseen ja niistä vähennetään luonnolliset vähennykset, korot ja edellisten vuosien tappiot. Siitä saadaan osakkaille jaettava yritystulo, joka jaetaan ansio- ja pääomatuloon. Henkilökohtainen tulonlähde on suoraan pääomatuloa. Tulonlähteittäin on käsiteltävä kulut, koska maatalouden tulonlähteestä ei voida vähentää henkilökohtaisen tulonlähteen kuluja. (Tuloverotus - avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö 2013.)

Avoin yhtiö on verotusyhtymän lailla laskentayksikkö, joka tekee veroilmoituksen, mutta verotus tapahtuu osakkaiden omassa verotuksessa. Avoimessa yhtiössä osakkaille jaettava voitto-osuus määritetään yhtiösopimuksessa. Voitto-osuus voidaan määrittellä monella tavalla kuten:

- murtolukuna
- korkokannan mukaisena korvauksena panokselle
- euromääräisenä korvauksena
- prosenttiosuutena
- tantieemityyppisenä korvauksena
- tai edellä mainittujen yhdistelmä

Ossan (2011) mukaan näin voidaan ottaa huomioon, että osakkaiden työpanokset ovat yhtiön toiminnassa toisistaan poikkeavia. Esimerkkiyrityksessä voitto-osuus jaetaan samoilla prosentiosuuksien mukaan eli 75 % osakas 1 ja 25 % osakas 2. Verotusrasitus ei muutu avoimessa yhtiössä, joten verohyötyä ei ole.

Kommandiittiyhtiössä pätee sama sääntö voitto-osuus jaolle, jos vastuunalaisia yhtiömiehiä on useampi. Äänettömän yhtiömiehen saama voitto-osuus määritetään yhtiösopimuksessa. Yleensä voitto-osuus määräytyy prosentiosuutena hänen sijoittaman panoksen perusteella. Tällöin tulo on luonteeltaan varallisuuden kerryttämää tuloa. Tällä varmistetaan se, että pääomatulo-osuutta laskettaessa äänettömän yhtiömiehen osuus voi olla positiivinen, vaikka kommandiittiyhtiön nettovarallisuus olisi negatiivinen, kuten esimerkkitilalla on. (Ossa 2011, 186,191.)

Äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus voi myös määräytyä samalla tavalla kuin vastuunalaisen yhtiömiehen voitto-osuus, eli voitto-osuus on yhtiön verotettavaa tuloa jaettaessa samassa asemassa kuin vastuunalaiselle yhtiömiehelle. Kuitenkaan kommandiittiyhtiössä äänettömälle yhtiömiehelle ei voida jakaa suurempaa voitto-osuutta kuin mihin hänellä on oikeus voitonjakomääräyksen perusteella. (Ossa 2011, 192.)

Esimerkkiyrityksessä on kaksi vastuunalaista yhtiömiestä, joiden prosentiosuudet ovat samat eli 75 ja 25 %. Ääneton yhtiömies on sijoittanut maatilayritykseen 20 000 euroa. Äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus on määritelty yhtiösopimuksessa, joka on koron maksu pääomalle 30 %. Tämä asettelu muuttaa nettovarallisuutta, mutta ei muuta sitä positiiviseksi. Kommandiittiyhtiön nettovarallisuus muuttuu seuraavanlaiseksi:

NETTOVARALLISUUS

VARAT

1. Maatalousmaa	85 503,24
2. Tuotantorakennukset	1 918,82
4. Maatalouskoneet ja kalusto	63 100,41
5. Maatalouteen kuuluvat osakkeet ja osuudet	20 000,00
Maatalouden varat yhteensä	170 522,47

Velat

7. Maatalouden velat ja veloitteet yhteensä	528 970,28
Varat – velat	-358 447,81
150 522,47 - 528 970,28	
Maatalouden positiivinen / negatiivinen nettovarallisuus	-358 447,81

Äänettömälle yhtiömiehelle maksetaan voitto-osuus ennen voiton jakoa vastuullisille yhtiömiehille. Maksettava korko on 30 % sijoitetulle omaisuudelle, eli 6 000 euroa, joka vähennetään tuloksesta. Tällöin jaettava voitto-osuudet vastuunalaisille yhtiömiehelle muuttuvat, myös verotettavat summat muuttuvat. Tulevaan verorasitukseen tullaan ottamaan huomioon äänettömän yhtiömiehen maksama pääomatulovero-osuus. Maksettava korko on vähentää maatalouden tulosta, joten kommandiittiyhtiön voittolaskelma muuttuu.

TULOT

Verollinen myynti 23 %

1. Eläinten myyntitulot	
2. Verovuoden tuotoksi jaksotetut kotieläinten myyntitulot	
3. Muut myyntitulot	55 290,97

Verollinen myynti 13 %

4. Kotieläintuotteiden myyntitulot	
5. Kasvinviljelytuotteiden myyntitulot	95 462,22

Verollinen myynti 9%

6. Majoituspalvelut yms. myyntitulot	
--------------------------------------	--

Arvonlisäveroton myynti

7. Valtiolta saadut tuet	118 718,44
8. Muut arvonlisäverottomat tuet ja korvaukset	198,03
9. Tasausvarauksen suora tuloutus	

10. Muut maatalouden arvonlisäverottomat tulot	
	269 669,66

MENOT

11. Palkkamenot	
12. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 23 %	106 967,49
13. Verovuoden poistona vähennettävät kotieläinten jaksotetut hankintamenot	
14. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 13 % / 9 %	
15. Muut maatalouden menot alv 0%	58 422,39
16. Poistot	28 581,03
17. Verovuodelta tehty tasausvaraus	
	13 500,00
	207 470,91

EROTUS (Voitto / Tappio).	62 198,75
---------------------------	-----------

Jaettavaksi voitto-osuudeksi kertyy 62 198,75 euroa, joka verotetaan kokonaan ansiotulona. Tämä jaettuna kahdelle vastuunalaisille yhtiömiehelle osuuksin 75 ja 25 %. Verotettavat voitto-osuudet jaetaan kahden vastuunalaisen osakkaan kesken seuraavanlaisesti:

Osakas 1 osuus ansiotulosta 75 %	46 649,06
Osakas 2 osuus ansiotulosta 25 %	15 549,69

Verotettavat tulot muuttuvat etenkin osakas 2:n kohdalla, joka ei maksa valtionveroa (taulukko 1). Osakkaan 1 maksettavat verot pienentyvät, jolloin kokonainen verorasitus pienenee. Laskelmassa ei ole vielä huomioitu äänettömän yhtiömiehen pääomaveron osuutta. Kommandiittiyhtiön verolaskelma muuttuu hieman edellisestä.

Verolaskelma	Osakas 1	Osakas 2
Ansiotulot	46 649,06	15 549,69
- valtion tulovero	4 798,05	0,00
- kunnallisvero 20 %	9 329,81	3 109,94
- kirkollisvero 1,6 %	746,39	248,80
- sairasmakuutus 1,3 %	606,44	202,15
<u>Yhteensä</u>	<u>31 168,38</u>	<u>11 988,81</u>
Kokonaisverot	15 480,69	3 560,88

$$\text{Kokonaisverorasitus } (15\,480,69 + 3\,560,88) / 62\,198,75 = 30,61\%$$

Verolaskelma on laskettu ilman äänettömän yhtiömiehen osuutta, jolloin vastuunalaisien yhtiömiesten verorasitus on 30,61 %. Se on noin 4,7 % pienempi kuin edellisissä yritysmuodoissa. Laskelmaan lisätään äänettömän yhtiömiehen verotettava pääomatulovero.

	Äänetön
Pääomatulot	6 000,00
- pääomatulovero 30 %	1 800,00
<u>Yhteensä</u>	<u>4 200,00</u>

$$\text{Kokonaisverorasitus } (15\,480,69 + 3\,560,88 + 1\,800) / 62\,198,75 = 30,56\%$$

Äänettömän yhtiömiehen lisääminen kokonaisverorasitukseen pienentää kokonaista verorasituksen 30,56 %, vaikka pääomatuloveroa maksetaan ja verotettava tulo kasvaa. Muihin yritysmuotoihin verrattuna kommandiittiyhtiö olisi verorasitukseltaan noin 4 % edullisempi. Veroa maksettaisiin kommandiittiyhtiössä 20 841,56 euroa, eli veroa maksetaan 611,96 euroa vähemmän kuin edellisissä yritysmuodoissa. Tällä asettelulla kommandiittiyhtiö on kannattavin yritysmuoto, mutta laskelmat ovat tehty vain yhden verovuoden tilanteen mukana. Kommandiittiyhtiössä maksetaan kuitenkin äänettömälle 6 000 euron korko sijoitetulle pääomalle, mikä on yritykselle ylimääräinen kulu. Edellisissä yritysmuodoissa yhtiömiehet tai yrittäjät ovat omistajia, joille ei makseta korvausta pääoman sijoituksesta yritykseen.

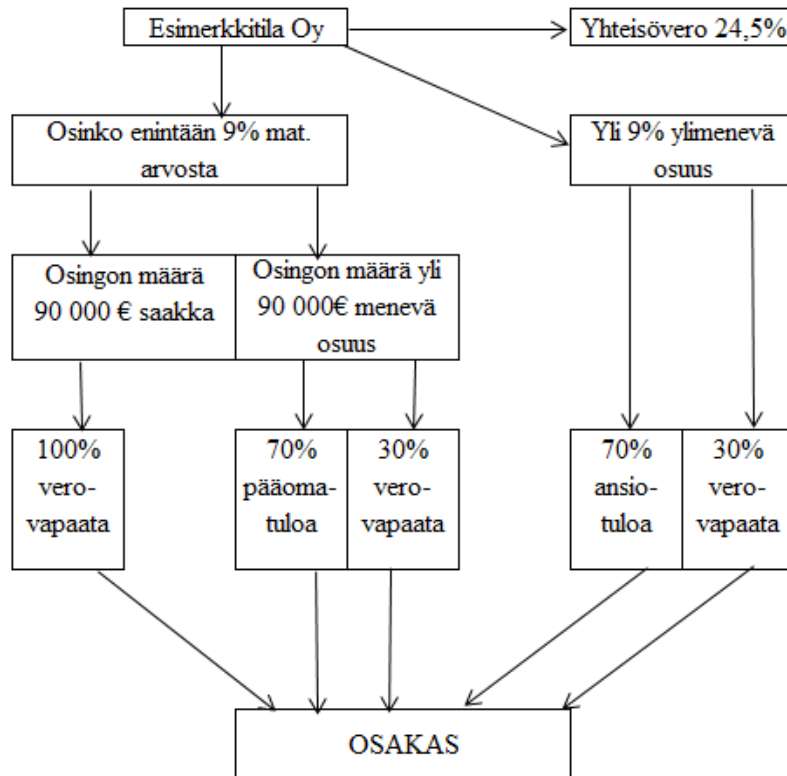
5.6 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö eroaa eniten edellisistä yritysmuodoista verotuksellisesti. Osakeyhtiö on tuloverotuksellisesti erikseen verovelvollinen. Verotus tapahtuu yrityksen sisällä, eikä osakkaiden omassa verotuksessa. Osakkaiden omassa verotuksessa osakeyhtiössä huomioidaan mahdolliset palkat tai osingot. Osakeyhtiö maksaa yhteisöveroa 24,5 %. Edellisenä vuonna yhteisövero oli 26 %. (Ossa 2011, 202–203.)

Osakeyhtiön tulos muodostuu samalla tavalla kuin edellisissä yritysmuodoissa, että jokaisesta tulonlähteestä vähennetään luonnolliset menot, korot ja edellisten vuosien tappiot. Vähennyksen jälkeen saadaan osakeyhtiön verotettava tulo, josta maksetaan 24,5 % veroa. Verojen jälkeen jäänyt tulos jaetaan osakkaiden kesken osinkona omistussuoksien mukaisesti. Osinko voidaan jättää myös jakamatta, jolloin se siirretään osakeyhtiön nettovarallisuuteen kasvattamaan omaa pääomaa. (Kovalainen 2007, 30).

Maatalouden osakeyhtiöt ovat yleensä yksityisiä osakeyhtiöitä, jossa osingon jako tapahtuu erilailla kuin julkisesti noteeratussa yhtiössä. Julkisesti noteeratussa yhtiössä osinko jaetaan suhteessa 70:30 %. Pääomatulon alaista tuloa on 70 % ja 30 % verovapaata tuloa (kuva 4). Yksityisessä osakeyhtiössä osinkoa jaetaan osakkeiden matemaattisen arvon mukaan. Verovapaan osingon määrä on se, joka vastaa varojen arvostamisesta tarkoitettulle osakkeen verovuoden matemaattiselle arvolle laskettua 9 %:n vuotuisesta tuottoa 90 000 euroon asti. Matemaattinen arvo lasketaan jakamalla nettovarallisuus yhtiön ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä (Laki varojen arvostamisesta 2:9). Yli 90 000 euron vuotuisesta osinkotuotosta on 70 % pääomatulon alaista veroa ja loput 30 % verovapaata. Yli yhdeksän prosentin ylimenevästä osuudesta osakas

maksaa samalla tavalla pääoma veroa kuin yli 90 000 euron vuotuisesta osinkotuotosta. Jos osakkaalla on osakaslainaa, se vähennetään myös osakkeiden arvosta. (Kovalainen 2007, 33.)

Kuva 4. Osingon jako yksityisessä osakeyhtiössä (Kovalainen 2007, 33).

Esimerkkitylityksestä on tehty osakeyhtiömuotoinen, jotta saadaan verorasituslaskelma tehtyä. Osakeyhtiössä on kaksi osakasta, joiden omistusosuudet eivät muihin yritysmuotoihin verrattaessa muutu, 75:25 %. Tilalla on vain maataloudentulonlähde, joten sillä ei ole muita verotettavia tulonlähteitä. Osakeyhtiön nettovarallisuus ei muutu, joten se pysyy negatiivisena. Negatiivisella nettovarallisuudella on vaikutus osakkeiden matemaattiseen arvoon. Esimerkkitylityksellä ei ole nettovarallisuuden puolesta jaettavaa osinkoa, vaan jaettava osinko koostuu kokonaan osakeyhtiön tuloksesta.

Osakeyhtiön nettovarallisuus	-378 447,81
Osakeyhtiön tulos	68 198,75
Yhteisövero 24,5 %	16 708,69
Jaettavan osingon määrä	51 490,06
Osakkeiden mat. arvo (9 % x - 378 447,81)	0,00

Osakeyhtiön verorasitus on noin 2,19 % suurempi kuin yksityisellä maataloudenharjoittajalla. Se ei tarkoita, ettei osakeyhtiö olisi kannattava yritysmuoto, koska osakeyhtiössä osakkaan osinko on 70 %:n asti verotettavaa ansiotuloa ja 30 % on verovapaata tuloa. Tämä ei ole mahdollista muissa yritysmuodoissa, koska negatiivisen nettovarallisuuden takia maatalouden koko voitto verotetaan ansiotulona henkilön omassa verotuksessa. Verorasituksessa on otettu huomioon osakkaiden verojen lisäksi yhtiöveron osuus. (Kovalainen 2007, 34.)

	Yrittäjä 75%	Puoliso 25%
Osuus nettovarallisuudesta	0	0
Omistamien osakkeiden mat. arvo	0,00	0,00
Jaettavan osingon määrä	38 617,54	12 872,51
Verovapaan osingon määrä	0,00	0,00
Yli 9 %:n menevä osuus osingosta	38 617,54	12 872,51
josta 70 % on ansiotuloa	27 032,28	9 010,76
ja 30 % verotonta tuloa	11 585,26	3 861,75
Verolaskelma	Yrittäjä	Puoliso
Ansiotulot	27 032,28	9 010,76
- valtion tulovero	509,14	0,00
- kunnallisvero 20 %	5 406,46	1 802,15
- kirkollisvero 1,6 %	432,52	144,17
- sairasmakuutus 1,3 %	351,42	117,14
Yhteensä	20 332,75	6 947,30
Kokonaisverot	6 699,53	2 063,46

Kokonaisverorasitus $(16\,708,69 + 6\,699,53 + 2\,063,46) / 68\,198,72 = 37,35\%$

Maatalouden osakeyhtiöittäminen toteutetaan käytännössä veroetujen vuoksi. Yhteisövero 24,5 % helpottaa yleensä investointeja, jos osingonjaosta voidaan pidättäytyä. Investointeja helpottaa se, että osakeyhtiöllä on verojen jälkeen käytettävissä 75,5 % investointeihin ja lainojen lyhennyksille. Muissa yritysmuodoissa yrittäjälle jäisi noin 45 % verojen jälkeen käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Samoin maataloutta harjoittava osakeyhtiö voi jakaa osakkailleen verovapaata osinkoa pääomatulona, jolloin maksettavaksi jää vain yhteisövero. (Kiviranta 2012, 13.)

Osakeyhtiössä voidaan helpommin säädellä verotettavaa tuloa. Osingon jakoa pystytään suunnittelemaan, koska osakkaille voidaan maksaa palkkaa tai maksaa osinkona. Osakkaille maksetut palkat verotetaan ansiotuloina, mutta ne voidaan vähentää osakeyhtiön verotuksena kuluna. Palkkojen maksusta kertyy myös työnantajan maksuja, joita ovat mm. eläke-, sosiaaliturva- ja työttömyysmaksut Etenkin esimerkkitalan tapauksessa on osakkaiden helppo suunnitella kuinka paljon heille maksetaan palkkaa, koska osakkaat ovat viljelijäpariskunta. Osinko voidaan jättää myös jakamatta, jolloin kasvatetaan yrityksen nettovarallisuutta. (Kiviranta 2012, 13–14.) Esimerkkitalan tapauksessa on tehty laskelma, jossa laskettiin verorasitus ilman verosuunnittelua.

Osakeyhtiön tulos	45 198,75
Yhteisövero 24,5 %	11 073,69
Yhtiön jätettävä osinko	34 125,06

Verolaskelma	Yrittäjä	Puoliso
Ansiotulot	15 000,00	8 000,00
- valtion tulovero	0,00	0,00
- kunnallisvero 20 %	3 000,00	1 600,00
- kirkollisvero 1,6 %	240,00	128,00
- sairausvakuutus 1,3 %	195,00	104,00
Yhteensä	11 565,00	6 168,00
Kokonaisverot	3 435,00	1 832,00

$$\text{Kokonaisverorasitus} = (3\,435 + 1\,832 + 11\,073,69) / 45\,198,75 = 36,15\%$$

Vaihtoehtoisessa laskelmassa, joka perustuu verosuunnitteluun, on muutettu osingonjako maksettavaksi palkaksi osakkaille. Jolloin koko osingon määrä jää käytettäväksi lainojen lyhennykseen ja investointeihin, mikä on esimerkkitalan kannalta suositeltavaa, koska nettovarallisuus on negatiivinen. Palkkoja maksetaan 15 000 euroa ja 8 000 euroa, koska niistä ei tarvitse maksaa valtionveroa. Nettovarallisuus pysyy negatiivisena, joten siihen ei muutosta tule, vaikka palkkoja maksetaan. Voittoa palkkojenmaksu vähentää 23 000 euroa. Uusi voitto on 45 198,75 euroa, josta maksetaan 24,5 % yhteisöveroa. Verosuunnittelulla saatiin pienennettyä kokonaisveroa 9 131 euron verran, joka on yritykselle säästöä. Muihin yritysmuotoihin verrattaessa verosuunnittelulla saadaan säästöä aikaiseksi.

6 PÄÄTELMÄT

Tarkoituksena on löytää esimerkkitalalle sopivin yritysmuoto, jota mahdollisesti voitaisiin käyttää tilalla tulevaisuudessa. Yritysmuodoissa vertaillaan yksityistä maataloudenharjoittajaa, verotusyhtymää, elinkeinoyhtymiä ja osakeyhtiötä. Laskelmia yhdistää negatiivinen nettovarallisuus. Negatiivisen nettovarallisuuden takia pääomaveroa ei makseta muissa yritysmuodoissa kuin kommandiitti-yhtiössä, jossa äänetön yhtiömies maksaa pääomatuloveroa.

Laskelmissa on vain huomioitu yhden vuoden tilanne, joten eri yritysmuotojen pitkäaikaiseen kannattavuuteen ei ole otettu laskelmissa kantaa. Samoin laskelmissa ei ole otettu huomioon perustamiskuluja yms. Oletuksena on ollut, että yritysmuodot ovat olleet olemassa.

Yksityinen maataloudenharjoittaja, verotusyhtymä ja avoin yhtiö ovat verorasitukseksi samat. Niissä maksetaan ansiotuloveroa työpanoksen mukaisesti 75/25 %, jolloin yrittäjä maksaa veroa 17 479,14 euroa ja puoliso 3 974,38 euroa. Yhteensä veroa maksetaan $17\,479,14 + 3\,974,38 = 21\,453,52$ euroa.

Yksityisellä maataloudenharjoittajalla on suositeltavaa käyttää tulonjaon verosuunnittelua. Ansiotulon verotus on progressiivista, joten on edullisinta jakaa tulot tasaisesti puolisoitten kesken. Jaon tulee suunnilleen vastata tilan työnteon todellista tilannetta (Kovalainen 2007, 24). Esimerkkitalan tapauksessa ansiotulo ei jakaudu tasaisesti ja pääomatuloveroa ei jaeta negatiivisen nettovarallisuuden takia. Yhden vuoden tilannetta arvioidessa yksityinen maataloudenharjoittaja on verotuksellisesti kallis.

Verotusyhtymä maksaa saman verran veroa kuin yksityinen maataloudenharjoittaja. Yhtymässä verotus tapahtuu osakkaiden omassa verotuksessa, mutta verosuunnittelua ja tulonjakoa voidaan enemmän hyödyntää. Osakkaat voivat sopia keskenään tulon jakamisen perusteista. Esimerkkitalan tapauksessa jaetaan työpanoksen mukaisesti ja muun toiminnan tulo omistusosuuksien mukaisesti. Sopimus tulonjaosta verotusta varten pätee myös rahojen jakoon yhteiseltä tililtä, joka on osakkaan käytettävissä. Rahojen nostaminen osakkaan käyttöön ei aiheuta verovaikutuksia (Maatalousyhtymä 2013). Elinkeino-yhtiötä voidaan käsitellä samalla tavalla kuin verotusyhtymää.

Osakeyhtiö on ainoa vertailussa oleva yritysmuoto, joka on erikseen verovelvollinen. Erillinen verovelvollisuus antaa suuremmat mahdollisuudet verosuunnittelulle. Osakeyhtiössä voidaan jättää voitto yritykseen tai jakaa osinko osakkaille omistusosuuk-sien mukaan. Esimerkkitalan tapauksessa on tehty kaksi laskelmaa. Ensimmäisessä laskelmassa ei ole käytetty verosuunnittelua ja toisessa laskelmassa on. Ensimmäises-sä laskelmassa veroja osakeyhtiö maksaa 25 471,68 euroa, mikä on 4 018,16 euroa enemmän, mitä yksityinen maataloudenharjoittaja maksaa.

Osakeyhtiön toisessa verolaskelmassa on käytetty esimerkkitalan kannalta verosuun-nittelua, koska nettovarallisuus on negatiivinen, on viisainta jättää voitto yritykseen ja maksaa osakkaille palkkaa. Muissa yritysmuodoissa ei otettu huomioon palkan mak-sua osakkaille, koska niissä pystytään tekemään yksityisnostoja. Osakeyhtiössä yksi-tyisnostot eivät ole mahdollisia, vaan osakas voi nostaa yhtiölainaa, palkkaa tai osin-koa, mistä osakas on velvollinen maksamaan veroa (Kovalainen 2007, 32). Verosuun-nittelussa osakkaille maksettiin palkkaa niin, ettei valtion tuloveroa tarvitse maksaa. Palkkojen maksu pienensi verotettavaa tuloa ja samalla voittoa. Vaikutus oli huomatta-va. Yhteensä veroa osakeyhtiössä maksettiin 16 392,06 euroa eli 9 079,62 euroa vä-hemmän kuin osakeyhtiön ensimmäisessä verolaskelmassa.

Laskelmia analysoidessa, ei pidä keskittyä liikaa verorasitusprosenttiin, koska se ker-too vain, paljonko prosentuaalisesti maksetaan veroa tuloksesta. Maksettava veron eu-romäärä kertoo enemmän, kuinka paljon veroa menee missäkin yritysmuodossa. Osa-ke-yhtiöllä on suurin verorasitus prosentuaalisesti, mutta vertaillessa verosuunnitellusti tehtyä osakeyhtiön laskelmaa ja kommandiittiyhtiön laskelmaa, osakeyhtiö maksaa vähemmän veroa kuin kommandiittiyhtiö. Pelkästään laskelmia katsoessa osakeyhtiö on verotuksellisesti edullisin yritysmuoto esimerkkitalalle olettaen, että yritysmuoto on ollut tilan käytössä ennen verolaskelmien tekoa.

7 POHDINTAA

Elinkeinoyhtymiä ei suosita maatalouden yritysmuotona, mikä ei ole yllätys. Verotuk-sellinen ero ei poikkea paljoa verotusyhtymästä, ja veroetua ei synny, etenkin avoimen yhtiön ja verotusyhtymän välillä. Kommandiittiyhtiössä pitäisi löytää äänetön yhtiö-mies, joka maksaisi pääomaa yritykseen ja saisi korkoa sijoittamalleen pääomalle. Elinkeinoyhtymät voidaan sulkea pois sopiviksi yritysmuodoiksi esimerkkitalalle.

Yksityinen maataloudenharjoittajan kannalta olisi tärkeä saada positiivinen nettovarallisuus, koska maksetaan pääomatuloveroa, mikä on edullisempaa kuin progressiivinen ansiotuloverotus. Savolaisen (2013) esimerkissä maatalouden tulos on 100 000 euroa, joka jaetaan yrittäjän ja puolison kesken, on verojen osuus 31 400 euroa. Toisessa esimerkissä nettovarallisuus on 200 000 euroa ja ansiotulot jaetaan kahdelle, maksettavan veron osuus on 25 700 euroa. Nettovarallisuudesta hyödytään, kun verovelvollisen ansiotulot vähennysten jälkeen on suurempi kuin 23 900 euroa (taulukko 1). (Savolainen 2013, 35–36).

Savolaisen (2013, 36) mukaan osakeyhtiö on teoreettisesti kannattavin perustaa, jos nettovarallisuus on negatiivinen ja per henkilö jaettava tulos on yli 23 900 euroa vuodessa. Nyt maksettava yhteisövero on 24,5 %, mutta uuden linjauksen mukaan vuoden 2014 yhteisöveroprosentti olisi 20. Tämä muutos lisää osakeyhtiön veroetuutta. Samalla muutetaan pääomatuloverotuksen progression alaraja 50 000 eurosta 40 000 euroon. Kun osakeyhtiön tuloveroa lasketaan, tarkoittaa se verojen kiristystä muihin yritysmuotoihin (Sipilä 2013, 17).

Kivirannan (2013) mukaan osakeyhtiö pitäisi perustaa silloin, kun on sukupolvenvaihdos tehty. Tällöin nuorelle viljelijälle myönnetty korkotukilaina siirto osakeyhtiölle vapauttaa toiminnanmuodon muutoksen varainsiirtoverosta. Jos osakeyhtiö perustetaan, on siirrettävä maatalouden omistamat kiinteistöt yms. osakeyhtiölle, jolloin maksetaan 4 % varainsiirtoveroa. *Yhtiöittäminen on järkevintä tehdä ennen suuria investointeja tai heti omistajavaihdoksen jälkeen* (Savolainen 201, 36.)

Yksityinen maataloudenharjoittaja on yleisin ja suosituin yritysmuoto. Päätöksen teko on helppoa ja nopeaa, koska päätöksiin ei tarvitse kysyä muilta osakkailta lupaa. Perustamisesta ei kerry ylimääräisiä kuluja. Yhtiösopimuksia ei tarvitse laatia ja voitonjako menee työpanoksen mukaan. Osakeyhtiön perustamiseen suositellaan vähintään puoli vuotta, jotta saadaan selkeät sopimukset laadittua. Yksityisen maataloudenharjoittajan tarvitsee ilmoittaa itsensä arvonlisäverovelvolliseksi, jos tilikauden liikevaihto ylittää 8 500 euroa.

Esimerkkitalan kannalta voisin suositella osakeyhtiötä, koska tila on suhteellisen suuri pinta-alaltaan ja viime vuosien investoinnit pellon oston ja kaluston uusimiseen ovat olleet isoja. Tämä laskee nettovarallisuuden negatiiviseksi, koska kaikki on ostettu velkasi ja tulevaisuudessa tullaan rakentamaan ja laajentamaan tilan toimintaa. Toi-

saalta yhtiöittäminen kannattaa tehdä vasta sukupolvenvaihdoksen jälkeen, johon ei mene montaa vuotta. Muutos tulee silloin edullisemmaksi ja osakkeiden luovutuksesta ei mene luovutusvoittoveroa, jos 10 %:n omistusosuus siirretään toiselle. Muiden yritysmuotojen verokiristyksen johdosta, osakeyhtiöstä tulee edullisin vaihtoehto.

LÄHTEET

Andersson, E. & Linnakangas, E. 2005. Tuloverotus. 7., uudistettu painos. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy.

Avoin yhtiö. Yrittäjät.fi. Saatavissa:

<http://www.yrittajat.fi/minustakoyrittaja/perustamistoimet/avoinyhtio/> [viitattu 25.7.2013].

Elinkeinoyhtiön osakkaan verotus. Valtiovarainministeriö. Saatavissa:

https://www.vm.fi/vm/fi/10_verotus/03_elinkeinoverotus/04_elinkeinoyhtyman_osakkaan_verotus/index.jsp [viitattu 17.9.2013].

Kangas, U. 2008. Yhtymän käytännönaskeleet. Teoksessa Yhtymäopas maa- ja metsätalouksille. s. 4-6. ProAgria Etelä-Pohjanmaa. Saatavissa:

https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/proagria_etelapohjanmaa/Palvelut/Sukupolvenvaihdos/yhtiopas.pdf [viitattu 17.7.2013].

Kirjanpitolaki.

Kiviranta, E. 2012. Johtaako maatalouden osakeyhtiöittäminen verosäästöihin? Käytännönmaamies 4/2012.

Kovalainen, M. 2007. Eri yritysmuotojen verotus. Teoksessa Maatilayrityksen yhtiöittäminen, toim. Enroth Ari, Harmoinen Taina & Österman Peter, s. 18–36. Helsinki: Otava kirjapaino Oy.

Kovalainen, M. 2009. Alkutuottajat - Kirjanpito ja muistiinpanot. Saatavissa:

http://www.maaseutu.fi/attachments/verkostoyksikko/5FvHsO0tu/Markku_Kovalainen.pdf [viitattu 19.9.2013].

Laki elinkeinotulon verottamisesta.

Laki varojen arvostamisesta.

Laki verotusmenettelystä.

Maatalouden nettovarallisuus. Verohallinto. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Maatalousyrittaja_ ja_ metsanomistaja/Tuloverotus/Maatalouden_ nettovarallisuus\(26899\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Maatalousyrittaja_ ja_ metsanomistaja/Tuloverotus/Maatalouden_ nettovarallisuus(26899)) [viitattu 18.9.2013].

Maatilatalouden tuloverolaki.

Maatilatilastollinen vuosikirja 2012. Saatavissa: http://www.maataloustilastot.fi/sites/default/files/vuosikirja_2012.pdf [viitattu 4.9.2013].

Maatalousyhtymä. Verohallinto. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Maatalousyrittaja_ ja_ metsanomistaja/Maatalousyhtyma [viitattu 17.7.2013].

Ollinkoski, P. 2008 a. Verotusyhtymä- Mikä se on? Teoksessa Yhtymäopas maa- ja metsätalouksille. s. 3-4 ProAgria Etelä-Pohjanmaa. Saatavissa: https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/proagria_etelapohjanmaa/Palvelut/Sukupolvenvaihdos/yhtiopas.pdf [viitattu 17.7.2013].

Ollinkoski, P. 2008 b. Yhtymän verotus Teoksessa Yhtymäopas maa- ja metsätalouksille. s.7-10. ProAgria Etelä-Pohjanmaa. Saatavissa: https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/proagria_etelapohjanmaa/Palvelut/Sukupolvenvaihdos/yhtiopas.pdf [viitattu 17.7.2013].

Ossa, J. 2002. Maa- ja metsätalousverotus. 2., uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Ossa, J. 2011. Yritystoiminnan verotus. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Savolainen, R., 2013. Verosuunnittelu maataloudessa. Käytännön maamies 1/2013.

Sipilä, T. 2013. Maatalous osakeyhtiöksi? Mainio 3/2013.

Stenlund, A. 2003. Maatalouden verosuunnittelu. 1. painos. Helsinki: Multikustannus.

Tuloverolaki.

Tuloverotus - avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. Verohallinto. Saatavissa:

http://www.vero.fi/fiFI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhti_o/Tuloverotus [viitattu 27.10.2013].

Tuloverotus - maataloudenharjoittaja. Verohallinto. Saatavissa: http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Maatalousyrittaja_ja_metsanomistaja/Tuloverotus [viitattu 5.10.2013]

Tuloverotus - yritykset ja yhteisöt. Verohallinto. Saatavissa: https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Tuloverotus [viitattu 27.10.2013].

Valtion tuloveroasteikko 2013. Saatavissa: [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2013_valtion_tuloveroasteikko\(25864\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2013_valtion_tuloveroasteikko(25864)) [viitattu 13.9.2013].

Verohallinnon päätös ilmoittamisvelvollisuudesta ja muistiinpanoista 2011. Verohallinto. Saatavissa: [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_paatokset/Verohallinnon_paatos_ilmoittamisvelvolli\(19423\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_paatokset/Verohallinnon_paatos_ilmoittamisvelvolli(19423)) [viitattu 18.9.2013].

Österman, P., 2007. Yritysmuodon valinta. Teoksessa Maatilayrityksen yhtiöittäminen, toim. Enroth Ari, Harmoinen Taina & Österman Peter, s. 6-17. Helsinki: Otava kirjapaino Oy.

Jos esitetyt 2-lomake on käytettävissä, palauta Internet-lomakkeen välissä tai siirrä viereiseen lokeroon esitetyt lomakkeeseen valmiiksi täytetyt tiedot.

VEROHALLINTO
TUNNUS 5019832
00003 VASTAUSLÄHETYS

Viimeinen palautuspäivä

M Verovelvollisen nimi ja osoite

Tyhjennä lomake

2

MAATALOUDEN VEROILMOITUS

Kaikki maatilat yhteensä

Kotikunta 31.12.2012
Y-tunnus tai henkilötunnus

2

Tätä lomaketta käyttää maataloudenharjoittaja ja yhtymä, joka on toiminnastaan muistiinpanovelvollinen.

2013

Toimiala	
Veroilmoitusta täydentäviä tietoja antaa	Puhelin

I Laskelma maatalouden verotettavasta tuloksesta

30021

		euro	snt
1. Voitto (sivulta 2 kohdasta 18)	—	+	
Lisätään			
2. Muistiinpanoihin kirjatut vähennyskelvottomat erät (esim. sivun 3 osasta VI)	462	+	
3. Muut lisäykset (mm. arvonlisäveron alarajahuojennus, energiatuotteiden valmisteveron palautukset)	463	+	
Vähennetään			
4. Tappio (sivulta 2 kohdasta 19)	—	-	
5. Osinkojen ja osuuspääoman korkojen verovapaa osa (erittely sivulla 2 osassa IV)	419	-	
6. Muut vähennykset (esim. lisävähennykset sivun 3 osista VII ja VIII)	464	-	
7. Vähennetään maatalouteen kohdistuvien velkojen korot ¹⁾	465	-	
8. MAATALOUDEN TULOS	362	+	
9. MAATALOUDEN TAPPIO	363	-	

II Vaatimus tappion vähentämisestä pääomatuloista

	euro	snt
Pääomatuloista vähennettävän maatalouden tappion määrä ²⁾ Jos puoliset harjoittavat maataloutta yhdessä, vaatimus katsotaan yrittäjäpuolisoiden yhteiseksi vaatimukseksi.	420	

1) Ei verotusyhtymän maatalouteen kohdistuvia korkoja, jotka vähennetään osakkaan verotuksessa.

2) Ei merkitä verotusyhtymän maatalouden tappiota, joka vaaditaan vähennettäväksi osakkaiden verotuksessa.

M

2

2

-2-

2

Y-tunnus tai
henkilötunnus

III Laskelma maatalouden tuloksesta (kaikki maatilat yhteensä)		euro	snt	euro	snt
Tulot					
Arvonlisäverollinen myynti 24%					
1. Myyntitulot eläimistä (ilman arvonlisäveroa, ei jaksotettuja myyntituloja)			210	+	
2. Jaksotettavat myyntitulot kotieläimistä vuonna 2013	211				
vuoden 2013 tuloksi jaksotetut myyntitulot kotieläimistä (vuosilta 2011-2013)			212	+	
3. Muut myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)			213	+	
Arvonlisäverollinen myynti 14 %					
4. Kotieläintuotteiden myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)			214	+	
5. Kasvinviljelytuotteiden myyntitulot			215	+	
Arvonlisäverollinen myynti 10 %					
6. Majoituspalveluiden yms. myyntitulot (ilman arvonlisäveroa)			216	+	
Arvonlisäveroton myynti (0 %, arvonlisäveron ulkopuolinen myynti)					
7. Valtiolta saadut tuet			217	+	
8. Muut arvonlisäverottomat tuet ja korvaukset ¹⁾			218	+	
9. Tasausvarauksen suora tuloutus			219	+	
10. Muut maatalouden arvonlisäverottomat tulot (mm. pellon vuokratulot)			220	+	
Tulot yhteensä			332	=	
Menot					
11. Palkkamenot	437		225	-	
12. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 24 % (ilman arvonlisäveroa)			226	-	
13. Jaksotettavat hankintamenot kotieläimistä vuonna 2013	227				
vuoden 2013 poistona vähennettävät jaksotetut hankintamenot kotieläimistä (vuosilta 2011-2013)			228	-	
14. Arvonlisäverotuksessa vähennyskelpoiset ostot 14 % / 10 % (ilman arvonlisäveroa)			229	-	
15. Muut maatalouden menot (0 %, arvonlisäverottomat menot)			230	-	
16. Poistot			231	-	
17. Verovuodelta tehty tasausvaraus			232	-	
Menot yhteensä			357	=	
Erotus					
18. Voitto (Siirretään sivulle 1 osan I kohtaan 1) tai			238	+	
19. Tappio (Siirretään sivulle 1 osan I kohtaan 4)			239	-	

IV Selvitys maatalouden muistiinpanoihin sisällyvistä osingoista ja osuuspääoman koroista

	euro	snt	Kokonais määrä ³⁾		Verovapaa osa ⁴⁾	
			euro	snt	euro	snt
1. Osingot julkisesti noteeratuista yhtiöistä ja muista yhtiöistä ⁵⁾	201		202			
2. Osuuspääoman korot ⁵⁾	203		204			

1) Tässä kohdassa ilmoitetaan myös maataloustuotteiden ostajien välityksellä maksetut tuet.

2) Vuoden 2012 nettovarallisuutta lisäävä erä, ks. täyttöohje.

3) Maatalouden osinkojen ja osuuspääoman korkojen kokonaismäärien tulee sisältyä maatalouden kokonaistuloihin kohtaan 10.

4) Maatalouteen kuuluvien osinkojen ja osuuspääoman korkojen verovapaiden osien yhteismäärä siirretään sivulle 1 kohtaan 5.

5) Verotusyhitymän maatalouteen kohdistuvat osingot ja osuuspääoman korot ilmoitetaan osakkaan verotuksessa. Jos osakkeet / osuudet kuuluvat kiinteästi verotusyhitymän maatalouden toimintaan, ilmoitetaan myös osingot ja osuuspääoman korot tässä kohdassa.

Seuraava sivu

2

M

30022

-3-

2

Y-tunnus tai
henkilötunnus

M

V Selvitys maatalouden poistoista

A Rakennukset	Rakennukset 10 %		Rakennukset 6 %		Rakennelmat 20 %		Rakennelmat 25 %	
	euro	snt	euro	snt	euro	snt	euro	snt
1. Poistamatta olevat hankintamenot vuoden 2013 alussa +	240		245		250		255	
2. Hankinta- ja perusparannusmenot verovuonna +	241		246		251		256	
3. Vähennetään tasausvaraus -	242		247		252		257	
Vähennetään investointituet, korvaukset ym. -	243		248		253		258	
4. Jäännökset =								
5. Poisto ¹⁾ -								
6. Poistamattomat hankintamenot vuoden 2013 lopussa =	244 ²⁾		249		254 ²⁾		259 ²⁾	

B Koneet, salaojat yms.

	Koneet ja kalusto poisto enint. 25%		Sillat, tilatuet, asfaltointi yms. poisto enintään 10%		Salaojat, poisto enintään 20%	
	euro	snt	euro	snt	euro	snt
1. Menojäännös vuoden 2013 alussa +	260		266		272	
2. Hankinta- ja perusparannusmenot verovuonna +	261		267		273	
3. Vähennetään tasausvaraus -	262		268		274	
Vähennetään myyntihinnat -	263		269		275	
Vähennetään korvaukset, avustukset ym. -	264		270		276	
4. Menojäännös =						
5. Poisto ¹⁾ -						
6. Menojäännös vuoden 2013 lopussa =	265 ³⁾		271		277	
Käyttöön ottamattomien koneiden hankintamenot verovuonna 2013 ⁴⁾ +					278	
Käyttöön ottamattomien rakennusten hankintamenot verovuonna 2013 ⁵⁾ +					279	
Em. menoihin käytetty tasausvaraus -					280	

VI Selvitys maatalouden kalustoon kuuluvista ajoneuvoista ja niiden käytöstä

281 Ajoneuvon käyttötiedot perustuvat	Kokonaiskilometrimäärä 2013	Kokonaismenot muistintipoissa		Yksityistalouden osuus ⁶⁾		Metsätalouden osuus ⁶⁾	
		euro	snt	euro	snt	euro	snt
☐ 1 ajopäiväkirjaan		282		283		284	
☐ 2 muuhun selvitykseen							

VII Selvitys yksityistalouteen kuuluvan auton käytöstä maataloudessa

Auton käyttötiedot perustuvat	Kokonaiskilometrimäärä 2013	1. Enimmäismäärä yhteensä ⁷⁾		2. Muistintipoissa vähennetty		3. Lisävähennys (1-2) ⁸⁾	
		euro	snt	euro	snt	euro	snt
☐ ajopäiväkirjaan	287 km					285	
☐ muuhun selvitykseen	288 km						

VIII Selvitys tilapäisestä työmatkasta aiheutuneista lisäntyneistä elantokustannuksista

Matkan laatu	Matkapäivien määrä	Enimmäismäärä/matkapäivä ⁷⁾		1. Enimmäismäärä yhteensä		2. Muistintipoissa vähennetty		3. Lisävähennys (1-2)	
		euro	snt	euro	snt	euro	snt	euro	snt
Yli 10 h									
Yli 6 h									
Ulkomaan matka									
Yhteensä								286 ⁸⁾	

1) Poistojen yhteismäärä vähennetään sivulla 2 osan III kohdassa 16.

2) Poistamattomien hankintamenojen yhteismäärä siirretään sivulle 4 osan IX kohtaan 2.

3) Menojäännös siirretään sivulle 4 osan IX kohtaan 4.

4) Näistä hankintamenoista vähennetään tasausvaraus, investointituki yms. korvaukset, ja erotus siirretään sivulle 4 osan IX kohtaan 4.

5) Näistä hankintamenoista vähennetään tasausvaraus, investointituki yms. korvaukset, ja erotus siirretään sivulle 4 osan IX kohtaan 2.

6) Siirretään sivulle 1 osan I kohtaan 2.

7) Verohallinnon päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2013.

8) Siirretään sivulle 1 osan I kohtaan 6.

Seuraava sivu

VEROH 3002 3.2013

30023

2

2	-4-	2	Y-tunnus tai henkilötunnus	
IX Maatalouden varallisuus/nettovarallisuus kaikilta maataloilta yhteensä 31.12.2013			euro	snt
Varat				
1. Maatalousmaa ja tuotantorakennusten rakennuspaikat (vuoden 2012 verotuspäätöksen kohta Erittely maataloustoiminnan tiedoista)	432	+		
2. Tuotantorakennukset ¹⁾	466	+		
3. Lomamökit ym. vuokrattavat asuinrakennukset tontteineen (kiinteistöverotuspäätös)	431	+		
4. Maatalouskoneet ja kalusto	467	+		
5. Maatalouteen kuuluvat osakkeet ja osuudet	468	+		
6. Muut maatalouteen kuuluvat varat (esim. tuotanto-oikeudet)	469	+		
Maatalouden varat yhteensä	731	=		
Vähennetään				
7. Maatalouden velat ja velvoitteet yhteensä ²⁾	732	-		
A MAATALOUDEN POSITIIVINEN NETTOVARALLISUUS ³⁾	735	=		
B MAATALOUDEN NEGATIIVINEN NETTOVARALLISUUS	736	=		
Maatalouden muut varat				
8. Maatilaan kuuluvat etuudet kuten kiven-, soran-, saven- ja turpeenottoaikat	470			

X Vaatimus jaettavasta yritystulosta ⁴⁾

418

1 Pääomatulon enimmäismäärä on 10 % nettovarallisuudesta 2 Jaettava yritystulo on kokonaan ansiotuloa

Yrittäjäpuolisoiden vaatimus on yhteinen.
Verotusyhtymän osakkaan vaatimus esitetään lomakkeella 36 Yhtymäselvitys.

XI Maatalouden varoihin kuuluvien arvopapereiden luovutusvoitot		euro	snt
Maatalouden käytössä olleiden arvopapereiden luovutusvoitot (erittely lomakkeella 9A)	409		

XII Yritystulon jako yrittäjäpuolisoiden kesken					
		Yrittäjä		Puoliso	
1. Osuus maatalouden nettovarallisuudesta	413	%	414	%	
2. Työskentely maataloudessa (prosenttiosuus)	415	%	416	%	

XIII Varaukset						
	vuodelta 2011		vuodelta 2012		vuodelta 2013	
	euro	snt	euro	snt	euro	snt
Purkamattomat varaukset vuoden 2013 lopussa	290		291		292	
Tasausvaraus	293		294		295	
Jälleenhankintavaraukset						

917 Liitteitä

1 Verohallinnon liitelomakkeita 2 Muita liitteitä

Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys

- M**
- 1) Ei sisällä määrää sivun 3 kohdasta 249 (Rakennukset 6 % / Poistamaton hankintameno vuoden 2013 lopussa).
 - 2) Ei merkitä verotusyhtymän osakkaan maatalouteen kohdistuvia velkoja.
 - 3) Tätä verovuoden 2013 nettovarallisuutta käytetään, kun seuraavan vuoden tulo jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi.
 - 4) Jos vaatimusta ei esitetä, pääomatulon enimmäismäärä on 20 % nettovarallisuudesta.

M

Tyhjennä lomake

C

2

VEROHALLINTO
TUNNUS 5019832
00003 VASTAUSLÄHETYS

Viimeinen palautuspäivä

Verovelvollisen nimi ja osoite

**METSÄTALOUDEN
VEROILMOITUS**
Kaikki maatilat yhteensä

Kotikunta 31.12.2012		
Y-tunnus tai henkilötunnus		
Puolisoiden osuudet metsäomaisuudesta %		600 Oma erillinen ilmoitus
601 Verovelvollinen	602 Puoliso	

2 C

2013

30431

2

I Laskelma metsätalouden pääomatulosta				euro	snt
1. Puun myyntitulot					
1.1. Pystykaupat		1.2. Hankintakaupat		1.3. Poltto- ja joulupuukaupat	
603		604		613	
					+
2. Hankintatyön arvo					
		2.1. Hankintakaupat		2.2. Poltto- ja joulupuukaupat	
		605		625	
					-
3. Vakuutus- ja hirvivahinkokorvaukset, metsätalouden tuet					
3.1. Vakuutuskorvaukset		3.2. Hirvivahinkokorvaukset		3.3. Metsätalouden tuet	
607		608		609	
					+
4. Omasta metsästä otettu puutavara					
4.1. Maatalouskäyttö		4.2. Elinkeinokäyttö		4.3. Yksityiskäyttö	
					614
					+
5. Metsävähennys ja varaukset					
5.1. Metsävähennys		5.2. Menovaraus		5.3. Tuhovaraus	
615		616		617	
					-
6. Muut pääomatuloksi luettavat erät					
		6.1. Varausten tuloutus		6.2. Muut	
		619		620	
					+
7. Vuosimenot					
7.1. Palkkausmenot		7.2. Matkakulut		7.3. Muut vuosimenot	
622		623		624	
					-
Selvitys poistoina vähennettävistä menoista					
		Koneet ja kalusto		Rakennukset	
				Ojat ja tiet	
8. Menojäännös 1.1.2013					
9. Lisäykset verovuonna					
645			646		
10. Luovutukset verovuonna					
642			643	644	
11. Poistot					
626			627	628	
12. Menojäännös 31.12.2013					
13. Toisesta tulolähteestä siirrettävät menot				630	
				-	
14. Metsätalouden muistiinpanoihin sisältyneet muun toiminnan menot					
14.1. Maatalouden menot		14.2. Elinkeinoiminnan menot		14.3. Yksityismenot	
					+
				635	
				=	
15. Metsätalouden puhdas pääomatulo tai				636	
16. Metsätalouden tappiollinen pääomatulo				=	

VEROH 3043 4.2013

C

Seuraava sivu

2

2 C

Y-tunnus tai
henkilötunnus

C

II Selvitys vuonna 2013 tehdystä hankintatyöstä

Hankintatyön tekijän nimi	Henkilötunnus	Valmistettu määrä m ³	Kuljetettu määrä m ³	Hankintatyön arvo		Hankintatyön veronalainen arvo ¹⁾	
				euro	snt	euro	snt
						15	
						15	
						15	
						15	
17. Hankintatyön arvot yhteensä						_____	—

III Metsävähennyksen seuranta (vuonna 1993 ja sen jälkeen vastikkeellisesti hankitut metsät)

Kaikki metsävähennysmetsät yhteensä						
	euro	snt		euro	snt	
18. Metsävähennyspohja, ks. täyttöohje ...	655		22. Metsätalouden veronalainen pääomatulo metsävähennyksen oikeuttavista metsistä verovuonna _____			
19. Aikaisemmin käytetty metsävähennys	656			23. Verovuoden metsävähennys ²⁾ _____		
20. Luovutusvoittoihin lisättyjen metsävähennysten määrä	657			24. Käytetty metsävähennys yhteensä = 19. + 23. _____		
21. Käytettävissä olevan metsävähennyksen määrä = 18. - (19. - 20.)					_____	—

IV Tulouttamattomat varaukset

Vuosina 2008-2013 tehtyjen varausten jäljellä oleva määrä vuoden 2013 lopussa									
2008 (Entiset Oulun ja Lapin läänit)	2009 (Entiset Oulun ja Lapin läänit)	2010	2011	2012	2013				
25. Menovaraus									
637	638	639	640	641					
26. Tuhovaraus									

Veroilmoitusta täydentäviä tietoja antaa	Puhelin
--	---------

928 Vapamuotoisia liitteitä ³⁾	Allekirjoitus ja nimen selvennys
☐ Kyllä	
Päiväys	

Huom! Metsätalouden veroilmoitusta ei tarvitse antaa, jos teillä ei vuonna 2013 ollut lainkaan metsätalouden harjoittamiseen liittyviä tuloja, vähennettäviä menoja tai metsävähennyksestä ja varauksista ilmoitettavia seurantatietoja.

1) Laskentakaava täyttöohjeessa

2) Metsävähennyksen määrä on enintään 60 % pääomatulosta, joka on saatu metsävähennyksen oikeuttavasta metsästä. Metsävähennyksen määrän on kuitenkin oltava vähintään 1 500 euroa ja korkeintaan kohdan 21 mukainen määrä. Siirretään kohtaan 5.1

3) Muita kuin Verohallinnon liitelomakkeita, ks. täyttöohje